

FOAIA POPORULUI

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.
România, America și alte țări străine 11 cor. anual
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu

Foaie politică Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI
(Strada Măcelarilor Nr. 12).
Un șir petit prima-dată 14 bani, a doua-oraă
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

Lupta pentru cultura națională.

În întreagă Europa nu este stat, în care să locuască atâtea națiuni împreună, ca în Austro-Ungaria. Mai sunt state, unde nu e o singură națiune, ci două sau chiar mai multe. Dar în acestea e o națiune, care întrece pe toate celelalte cu mult în privința numărului, așa că cel puțin patru din cinci părți ale populației sunt ale ei. Așa de pildă în Germania sunt aproape 60 de milioane de Germani față de vre-o 4—5 milioane de Poloni și vre-o câteva sute de mii de Francezi și Danezi la marginile împărăției.

În Austro-Ungaria nu e nici o națiune, care să facă cel puțin jumătate din populația întreagă. Aceasta nu a împedecat însă pe Germanii din Austria și pe Jidano-Maghiarii din Ungaria să încerce colo germanizarea, la noi maghiarizarea celorlalte națiuni. Urmarea a fost, că națiunile amenințate s'au gândit numai decât la o apărare strașnică împotriva celor care încercau să le nimicească.

Cele două arme puternice pentru apărare sunt întărirea pe cale economică și cea pe cale culturală. Pe cale economică s'au întărit înființând în toate satele bănci populare și tovărășii agricole, luminând pe țărani pentru o lucrare cât mai înțeleaptă a pământului și pentru creșterea cât mai bună a soiurilor bune de vite, galite, apoi pentru răspândirea pomăritului, a culturii albinelor și a vermilor de mătase.

Pe terenul cultural lupta se dă cu ajutorul societăților culturale, cari înființează școli, tipăresc și răspândesc cărți, gazete și icoane naționale, dau stipendii la studenți buni, dar săraci.

În cele următoare vom arăta, ce ispravă fac națiunile din Austria când e vorba de-a înființa și sprijini societățile lor culturale. Ne folosim în privința aceasta de datele publicate de gazeta națională a Sașilor din Sibiu.

1. **Cehii**, cari locuiesc în Bohemia, Moravia, Silezia și au pătruns în număr de mai multe sute de mii și în Austria-de-jos, au înainte de toate *Reuniunea școlară cehă*, înființată la anul 1880. Reuniunea aceasta are 370 de filiale cu 54 mii de membri, cari au plătit în anul 1911 *taxe de membru* în suma de un milion opt mii de coroane, afară de aceea nu trece an, în care să nu primească câteva fundațiuni. Din veniturile ei susține 80 de școli primare, două civile și 69 de grădini de copii mici, toate în comune, unde populațiunea cehă e amenințată de germanizare.

În Austria-de-jos și Viena au *Reuniunea Comenschi*, înființată în anul 1872 cu

42 de filiale, peste 12 mii de membri și cu un venit de 274 mii coroane. Reuniunea aceasta susține școli cehe în Viena și Austria-de-jos.

În Bohemia mai au alte două reuniuni, una cu 800 de filiale, 50 de mii de membri și 500 de mii coroane venit anual, cealaltă cu 700 de filiale, 40 de mii de membri și 200 mii de coroane venit anual. Toate acestea susțin școli cehe în comunele, unde sunt și Germani. Ele sunt înființate din anul 1884.

În Moravia au două reuniuni, una întemeiată în anul 1886 cu 440 filiale, 20 mii de membri și 130 de mii de coroane venit anual, cealaltă înființată în anul 1885 cu 400 filiale, 30 de mii de membri și un venit anual de 100 mii de coroane.

În Silezia, unde abia sunt câteva zeci de mii de Cehi, au înființat numai în anul 1910 o reuniune, care are deja 500 de membri cu un venit anual de zece mii cor.

2. **Slovenii** locuiesc în provinciile de meazăzi ale Austriei, mai ales în Carniola, Carintia și Stiria de meazăzi. Ei au *Reuniunea școlară sloveană* cu 2000 de membri și un venit anual de aproape 140 mii de coroane. Mai au *Reuniunea slovenă Cyril și Metodin*, înființată în anul 1885 cu 250 filiale, 17 mii de membri și un venit anual de un milion 45 de mii de coroane. Urmează *Reuniunea slovenă Hermagoras*, o librărie, care încassează din vânzarea de cărți slovene 220 de mii de coroane, apoi *Paza Slovenă*, înființată în anul 1910, cu 200 filiale, 11 mii de membri și un venit anual de 55 mii de coroane.

3. **Croații**, cari sunt în număr mic în Austria (mai ales în Istria, lângă mare) au *Reuniunea Cyril și Metodin pentru Istria* cu 80 de filiale, 7000 de membri și un venit anual de 120 de mii de coroane.

4. **Italienii**, în număr de câteva sute de mii lângă Marea-Adriatică și în Tirolul de meazăzi au *Lega nazionale* cu 180 filiale, 42 mii de membri și 518 mii coroane venit. Ea susține 74 de școli și ajută alte 136 de școli. Din Italia liberă îi vin multe ajutoare. Mai e *Societă Dante Alighieri*, întemeiată în 1889 cu 300 filiale, 50 de mii de membri și venit de peste 400 mii de cor. Societatea aceasta e răspândită și în Italia, unde sunt alte filiale cu alți membri și alte venituri. O a treia societate de apărare națională e *Uniunea de apărare italiană* cu 100 de filiale.

5. **Polonii** (din Galizia și Silezia, mai puțin în Bucovina) au reuniunea *Școala polonă*, înființată la 1889 cu 280 filiale și 30 de mii membri. Veniturile ei sunt de un milion 582 de mii de coroane. În Silezia

au *Reuniunea școlară polonă* cu 60 filiale și 800 membri.

6. **Rutenii** au în Galizia reuniunea *Prosvita* cu 60 de filiale și peste 10 mii de membri.

7. **Germanii din Austria**. Pe când până înainte cu vre-o 20—30 de ani Germanii din Austria erau cece atăcuse pe celelalte națiuni din Austria, ca să le germanizeze și să le slăbească economicște, acum lucrurile s'au întors: națiunile negermane, deșteptându-se și întărindu-se în avere și cultură, atacă pe Germani. Aceștia s'au văzut siliți să înființeze și ei societăți culturale și economice, dar acum nu pentru atac, ci pentru apărare. Cea mai mare societate a lor e *Reuniunea școlară germană* cu 2200 filiale, 180 mii de membri și venituri de un milion 110 mii cor. Ea susține 49 școli primare și 97 grădini de copii mici, afară de aceea mai ajută 121 de școli primare și 108 grădini de copii mici. Reuniunea aceasta se întinde peste toate provinciile austriace, unde sunt Germani. În Bohemia au *Uniunea Germanilor*, înființată în anul 1894 cu peste o mie de filiale, peste o sută de mii de membri și un venit anual de 500 mii de coroane. Ea sprijinește școlile, împarte cărți, înființează biblioteci, cumpără moșii, ca să le împartă la țărani. Tot în Bohemia e *Uniunea germană din Pădurca bohemă*, înființată în 1884 cu 400 filiale, 40 de mii de membri și un venit de 50 mii coroane. În Bohemia răsăriteană e o altă societate, înființată în anul 1894 cu 70 de filiale, 5000 membri și 10 mii coroane venit.

În Silezia, Germanii au *Reuniunea Nordmarc* cu 300 filiale, 25 mii de membri și 100 mii coroane venit.

În Galizia sunt vre-o sută de mii țărani germani. Aceștia au *Uniunea Germanilor creștini din Galizia*, înființată în anul 1907 cu 100 filiale, peste 5000 membri și venituri de 35 mii cor. pe an. Uniunea aceasta a înființat peste 30 de bănci populare.

În Bucovina au cei 80 de mii de Germani (mai puțin decât Români în comitatul Sibiului sau al Făgărașului) o reuniune înființată în anul 1897 cu 50 filiale, 10 mii de membri și 160 de mii cor. venit pe an.

Pentru Austria-de-mijloc și de meazăzi, Germanii au reuniunea *Südmarc*, înființată în anul 1889 cu peste 900 filiale, 90 de mii de membri și 500 mii cor. venit anual.

În Tirol e *Uniunea populară a Tirolului*, înființată în 1905 cu 300 filiale, 25 mii membri și 40 mii cor. venit anual.

În Viena și Austria-de-jos e *Uniunea Germanilor*, înființată în anul 1903; are 300 filiale cu 20 mii de membri și 34 mii coroane venit.

Cu totul au

a) **Germanii** 12 reuniuni cu 6330 filiale, 557 mii de membri și un venit anual de două milioane 776 mii cor.

b) **Celelalte națiuni din Austria** 18 reuniuni cu 4260 filiale, 276 mii de membri și un venit anual de șase milioane 280 mii coroane.

Numerii de sus trebuie să ne dea de gândit. Dintre națiunile austriace, numai cea germană e cu mult mai mare decât a noastră, cea cehă și polonă cu puțin, toate celelalte sunt mai mici, unele, ca Italianii și Croații numai de câteva sute de mii. Și cu toate acestea, tocmai cele mici au reuniuni culturale cu zeci și sute de mii de membri și cu venituri de sute de mii. Rezultatul acestei lupte se și vede: din asuprite au ajuns asupritoare.

Noi Românii din Transilvania și Ungaria n'am umblat niciodată să asuprim alt neam, ba suntem și acum încă așa de slabi, încât nici nu ne apărăm cum se cade împotriva asupritorilor. Avem o singură Asociațiune culturală mai mare, cea cu reședința în Sibiu. Nu e o adevărată rușine, că cu toate că e mai veche decât toate reuniunile din Austria, n'am ajuns să se înscrie nici zece mii de membri în ea? Nu e mirare, că celor din Pesta nu le pasă de noi, cei din Viena ne desprețuiesc, pentru că își zic, cu drept cuvânt, că o națiune, care nu știe să se închege în societăți de apărare, nu e vrednică nici de sprijin, dar nici de viață.

La națiunile din Austria, dintre cari unele sunt mai puțin culte decât noi, preotul, învățătorul, țaranul fruntaș, meseriașul și negustorul, apoi carturarii dela orașe, care n'ar fi membri la una din reuniunile lor, e socotit ca o răie și alungat dintre oamenii cinstiți.

De nu vom face și noi asemenea, întârindu-ne în tot felul de societăți economice și culturale, *jertfind fiecare* pentru ele și pedepsind *cu orice mijloc* pe cei ticăloși dintre noi, nu vom ajunge nici când la libertatea națională.

Legea cvincvenalelor preoțești. Săptămâna trecută s'a votat și legea cvincvenalelor preoțești, adică urcarea congruei (ajutorul dela stat) tot din 5 în 5 ani, de care însă numai o parte mai mică din preoții noștri vor avea parte. Deputatul nostru, dl *Dr. Stefan C. Pop* a ținut o vorbire strălucită împotriva nouăi nedreptăți, ce se face preoților noștri. Dar nu e numai o nedreptate, ci o vădită nouă călcare de lege, căci în articolele de lege 14 din 1898 și 13 din 1909 se spune, că îndatăce veniturile statului vor îngădui, starea materială a preoțimii întregi are să fie îmbunătățită. Prin legea cea nouă, preoțimea noastră e lăsată pradă administrațiunii aziatice, ca aceasta să judece, dacă e vrednică de ajutor dat tot din banii noștri ai celorce muncim și umplem lăzile statului. De aceea cere să se schimbe paragraful al doilea și să se dea *tuturor* preoților.

Impotriva dlui *Dr. Pop* a vorbit târătura de *Szegesku*, care spune, că trebuie să laude pe ministru — 'stăpânul lui — pentru felul, cum a alcătuit legea. A mai vorbit și Șvabul renegat *Herteg*, care a avut obrăznicia să spună, că ei, deputații sunt statul. Dl *Pop* a spălat cu cărămidă pe nemernicul renegat *Szegesku*, iar lui *Herteg* i-a dovedit, că statul sunt oamenii, cari muncesc și plătesc dările cele grele, nu slujbașii și deputații plătiți de popor. — Legea s'a votat cum a vrut guvernul.

Legea cea nouă pentru ceice vatămă pe Împăratul. De când cu înființarea partidului republican în Ungaria, partid compus numai din Maghiari, s'au înmulțit procesele de presă pentru vatămări aduse Împăratului. În gazeta lor, apoi în vorbirile dela adunări Împăratul era meru batjocorit. De câteori ajungea însă treaba înaintea curților cu jurați, acestea declarau pe cel acuzat nevinovat. Nici nu e mirare, căci acuzații erau *Maghiari* și nu Români. Guvernul din Pesta, ca să se arate vezi Doamne respectuos față de Împăratul, care îi face toate pe voie, mai ales, când e vorba de legile și ordinele împotriva noastră, a prezentat dietei un proiect de lege, prin care se hotărăște, că procesele pentru vatămarea Împăratului (lesă maiestate) să nu se mai judece de jurați, ci numai de tribunal. Legea a fost votată. Pedepsele sunt foarte aspre: cel vinovat de lesă maiestate

cu vorba, va fi condamnat cu 2 ani închisoare, iar celce a scris ceva rău despre Împăratul, va sta trei ani în închisoare și va fi amendat și cu patru mii de coroane.

Oricât de amărit ar fi cineva, să-și păzească bine gura, mai ales, că sunt destui mișei, cari cu o minciună te pot băga în năcaz.

Prigonirea școalelor noastre din comitatul Timișului. Învățătorii *Gheorghe Cioca* din Seceani și *Iuliu Vulpe* din Murani sunt trași în cercetare disciplinară, pentru că n'ar face destul spor în limba maghiară. O nouă dovadă, că legea lui *Aponi*, afurisitul, e făcută pentru îndobitocirea copiilor noștri, căci amestind-i cu de-ale ci-coșilor, nu pot să învețe aceea ce le trebuie în viață.

Școala românească din *Racovița*, tot comit. *Timișului*, a fost închisă, cu toate că avea nevoie numai de puține reparaturi. Iarăși dovadă de cănia administrației aziatice, căci, după cum am arătat, sunt școale de stat în clădiri cari se prăbușesc ca niște cotețe putrede.

Ghiarale Haidudorogului. În comuna *Sân-Paul* din comitatul *Târnavei* mici sunt și 185 Români gr.-cat. Aceștia nu aveau biserică, dar slujba li-o făcea preotul într-o casă închiriată dela nemeșul ungar. Acesta amestit de nădejdiile de maghiarizare a tuturor Românilor gr.-cat. cu ajutorul bălaurului dela *Haidudorog*, a cerut dela Români din *Sân-Paul* să se lapede de mitropolia *Blajului* și să treacă la cea păgână. Se înțelege, că Români nu s'au învoit, iar păgânul *Săcuiu* nu le mai lasă casa.

Decât o slujbă în casă-lad, mai bine sub cerul liber.

Chestiunea română în dieta din Viena. Deputatul român bucovinean *Simionovici* a vorbit săptămâna trecută în dieta din Viena, despre prigonirile Românilor din *Ardeal* și *Ungaria*. El a spus, că nu de mult se vorbea de o apropiere între Germanii, Maghiarii și Români monarhiei împotriva Slavilor. Maghiarii și Germanii ar plăti astfel o datorie de recunoștință față de Români, dar în acelaș timp ar lucra în propriul lor interes, căci ajutând dezvoltarea Românilor și sprijinindu-i vor face din ei un aliat cu deplină putere.

Cu paloșul.

78

Boveste vitejască din vremea descălecatului

Moldovei

de

Radu Rosetti.

(Urmare)

Vezi în mijloc acest capac de fer; sub dânsul se află broasca. Această broască a fost făurită acum trei ani, de un meșter vestit din *Țarigrad*, fugit aice de teama unei morți de om ce o făptuise din răz bunare. Eu i-am făcut bine iar el, voind să mi-l răsplătească și întrebându-mă ce ar putea să facă pentru mine, i-am cerut să-mi făurească o broască pentru această peșteră. Coarda acestei broaște se indoie și zăvoarele se deschid numai când apeși pe șapte piroane, a căror capete străbat aproape toată lărgimea ușii și se opresc la două degete de fața ei de dinafară, iar degetele le ating prin niște borte ce se văd în aceea față. Dar nu sunt numai șapte borte, ci

peste douăzeci numai în ușă, pe lângă că tot perețele de stâncă pe din afară este plin cu sute de asemenea borte, așa că dacă nu știi care anume sunt bortele ce trebuie să le atingi, chiar de ai ști că este aice o ușă, poți să te încerci ani întregi s'o deschizi și tot nu vei izbuti. Și acele borte, pe care trebuie să apeși sunt puse la astfel de depărtare între ele, încât trebuie să apeși cu amândouă mâinile și pe toate bortele odată pentruca ușa să se deschidă. A doua ușă este tocmai ca cea dintâi, tot atât de puternică, broasca ei nu se deosebește de broasca celeilalte, numai bortele în care trebuie să vâri degetele pentru a o deschide sunt așezate în alt chip. Ar trebui, spre a pătrunde în peșteră ca dușmanii să bată zile întregi cu capra puternică, întâi într'o ușă și pe urmă în cealaltă, iar când ar intra în lăuntru ar vedea că munca lor o fost zadarnică.

— Cum zadarnică? întrebă *Ileana*.

— Da, zadarnică căci cei închiși în peșteră ar fi fugit de mult.

— Dar pe unde?

— Pe lângă această intrare mai sunt încă două, închise în acelaș feliu: ele dau în niște râpi sălbatice în mijlocul codrului: printr'una din ele avem să ieșim.

Apoi *Mihu* o purtă prin toată peștera arătându-i mai multe infundături și tainiți în care se țineau arme, merinde, haine și unelte.

— Și de când îți este cunoscută ființa acestei peșteri, întrebă *Ileana*.

— Precum și-am spus-o, peștera o slujit, în vremile de demult, ca adăpost pentru locuitorii acestor părți împotriva năvălirilor păgâne. Dar, dela o vreme încoace, deși se spune de bătrâni, că au auzit dela părinții lor, că este o asemenea peșteră în codrii *Bârladului*, totuși nime nu știă unde anume se află. *Prisacarul*, despre care și-am vorbit o descoperit din întâmplare una din gurile ei de devale, singurele în ființă atunce și fiind un om al meu, mi-o vorbit de dânsa. Am venit cu el aice și cercetând toată peștera, mi-am dat samă că îmi va

Din nenorocire, Românii trebuie să constate cu cea mai mare părere de rău, că Maghiarii nu răspund la aceasta cerință, căci mereu prigonesc pe Români. Dl. Simionovici crede, că Tisa, care s'a rostit acum patru ani pentru o apropiere între Români și Maghiari, are în momentul de față cel mai bun prilej să înfăptuească aceasta apropiere, dând Românilor aceea e dator să le dea.

Dl. Simionovici se înșală. Tisa nu se deosebește întru nimic de mișeleștile guverne de până acum ale Ungariei și ținta lui e tot nimicirea Românilor pe cale economică, culturală și politică. De câțiva ani el e tare și mare în Ungaria, dar s'a dovedit tot așa de mincinos și înșelător în tratativele cu Românii, ca oricare alt ministru. Acum pregătește înființarea episcopiei maghiare ortodoxe. Prin urmare n'avem nimic de așteptat dela el.

Jandarmii în slujba episcopiei păgâne. După cum am mai arătat, cei fără de lege nu se mai mulțumesc cu prigonirile împotriva vrednicilor nostri preoți și a credincioșilor români din comunele amenințate de iadul episcopiei păgâne. Ei au pornit goana și împotriva membrilor din comisiunea de 50 aleasă la Alba-Iulia anul trecut. Acum mai în urmă s'au prezentat la părintele *Constantin Lucaciu* din *Dorolți* câțiva jandarmi, ca să-i facă o perchiziție (cercetare) în locuință după acte privitoare la lucrările comisiunii. Părintele i-a întrebat, în al cui nume vin. Răspunzându-i, că în numele procurorului din Sătmar, părintele le-a spus, că el ca preot român nu vrea să vorbească altă limbă, decât cea românească; de vor mai rosti o singură vorbă ungurească, el nu le va răspunde nimic. Jandarmii au dat-o apoi pe românește. Părintele *Lucaciu* a protestat mai întâiu împotriva barbariei, ce se încearcă împotriva bisericii și conștiinței noastre naționale și împotriva tinerii în temniță a martirilor din *Moștinul-mic*. A declarat apoi: că despre cele petrecute în congresul dela *Alba-Iulia* și despre cele ce aveă să lucreze comisiunea de 50 poate găsi procurorul lămuriri în gazeta „*Românul*“.

Jandarmii n'au mai făcut nici o perchiziție.

Teama de Rusia. Partidul creștin-social din Austria, care de altminteri pare a-și fi uitat de ideile marelui *Lueger* cu privire la domnia jidano-maghiară din Ungaria, s'a spăriat de telegrama Țarului către regii Serbiei și Bulgariei, căci în ea domnitorul Rusiei face apel la toți Slavii din lume să fie solidari (toți pentru unul și unul pentru toți) și prin urmare în politica externă se introduce *panslavismul*, adică ideia, că statele slave trebuie să se intereseze de Slavii din toate țările.

Aceasta li se pare celor ce nu sunt Slavi, că e o primejdie pentru Austro-Ungaria, de aceea partidul creștin-social va aduce chestiunea spre dezbateră în ședințele delegațiilor, îndatăce acestea se vor întruni.

Foarte bine, dar pentru ce lasă cei chemați să facă dreptate ca unele națiuni din Austro-Ungaria să fie asuprite?

Episcopia de maghiarizare în Casa Magnaților.

Proiectul de lege privitor la înființarea episcopiei maghiarizatoare a fost votat de dietă și a ajuns în Casa magnaților.

Cu prilejul acesta, Prea Sfinția Sa episcopul *Dr. Vasile Hosu* dela *Gherla* a ținut o vorbire împotriva felului, cum a fost întemeiată aceasta episcopie, desvelind și unele lucruri necunoscute publicului celui mare.

Episcopii români gr.-cat. primiseră făgădueli dela guvern, că nici un Român nu va fi înecat în noua episcopie maghiarizatoare și că chiar când aceasta nu s'ar putea întâmpla pretutindeni, Românii își vor păstra limba în biserică. Toate aceste făgădueli nu au fost ținute însă. Guvernul a mintit ca orice găinar ordinar.

Scopul, pentru care a fost înființată episcopia cea nouă, vatămă și simțământul religios, dar și interesele Românilor. E de însemnătate uriașe, ca fiecare om să se poată ruga în limba lui maternă.

Episcopii români n'au fost împotriva episcopiei maghiare pentru Rutenii maghiarizați, dar ei erau în drept să ceară să fie întrebați, când a fost vorba de hotărârea, cari comune să fie vârate în episcopia maghiară. *Mare greșală s'a făcut, când Ro-*

mâni, care știu și ungurește, au fost băgați cu săla în episcopia de Haidudorog. Greșala aceasta îi va face să nu mai vorbească ungurește și să îndemne și pe alții să facă tot asemenea. Când se născuse ideia înființării episcopiei celei nouă, era vorba de vre-o 40 până la 50 mii de Maghiari (adecă Ruteni renegați) greco-catolici, acum se vorbește de 250 de mii!

Românii gr.-catolici, văzând că li se răpește limba, fiindcă sunt gr.-cat., vor trece la biserica gr.-orientală română.

Părintele episcop *Hosu* arată apoi, că e minciună că episcopii gr.-cat. români au fost chemați la o consfătuire în privința episcopiei maghiare, dar n'au vrut să vină. Au fost la consfătuire episcopul *Radu* din *Oradea*, episcopul *Hosu*, care atunci era în *Lugoj* și vicarul episcopiei din *Gherla*. Ei însă nu și-au putut spune părerea, căci tocmai atunci li s'a dat lista comunelor, cari aveau să alcătuească episcopia maghiară, și ei au cerut să li se dea răgaz, ca să o studieze, apoi să fie întrebați de nou. Dar n'au fost chemați, cum a fost vorba, ci ministrul de culte*) a hotărât de capul lui.

La urmă Prea Sfinția Sa cere, ca să se libereze comunele românești din lanțurile episcopiei străine și să fie lăsate la vechea lor episcopie românească.

Vorbește apoi primatele (mitropolitul cel mai mare romano-catolic) Ungariei *Cernoh*, un fariseu și un renegat, spune, că bine s'au ales comunele. *Recunoaște și el, că la Moștinul-mic vicarul episcopiei celei nouă s'a purtat dobitocește turburând slujba sfântă și dând dovadă de lipsă de bun simț.*

Atunci pentru ce țineți pe preotul nostru și pe vrednicii Români în închisoare?

Indrugă apoi ministrul cultelor *Iancovici* niște făgădueli mincinoase și fleacuri „patriotice“, apoi vorbește căpetenia bandei de andarți, cari lucrează de 40 de ani să ne răpească limba și legea, *Tisa*. El vine de nou cu minciunile despre împăcarea dintre Români și Maghiari, minciuni, în care mai pot crede numai niște dobitoace dintre Români.

*) Eată o nouă dovadă de mișelie nemogenescă: însuși ministrului de culte nu-i e rușinoasă să mintă!

putea fi de trebuință. Am închis gurile de devale, tot cu uși de piatră și am pus de s'o săpat intrarea ce ai văzut-o.

— Nu te temi că oamenii care au lucrat aici să arăte altora locul unde se află peștera.

— Nu, răspunse *Mihu* zâmbind, cei patru cioplitori de piatră care au făcut deschiderea din deal au fost aduși tocmai din *Kiov*. Dela *Smirodava* până aici au venit noaptea, cu ochii legați și după ce și-au isprăvit lucrarea, tot astfel i-am trimis înapoi sub paza unor credincioși, neingăduindu-i să vorbească cu nime în trecerea lor prin țară, atât la adus cât și la întors. Iar fierarul țarigrădean care o făcut broaștele este un om de toată încrederea și n'am nici o grijă de el.

Zicând aceste cuvinte, se duse spre un colț al peșterii de unde se întoarse în curând cu două mantale, una de suman prost și alta de aba ușoară pentru *Ileana*. După ce umplu o traistă cu merinde, puse în spinare traista, o tolba cu săgeți și un arc, luă

mantalele pe umăr, vâri o secure în brâu, luă un băț în mâna stângă apoi, dând altul *Ilenei*, stinse faclele și ținând o opaiță în mâna dreaptă, începă să se scoboare în fundul peșterii urmat de față.

Chioarca se făcea din ce în ce mai îngustă, la un loc *Mihu* se oprî și hrătă *Ilenei* cum se despărțea acolo în doi craci, unul spre dreapta și celalalt spre stânga. Apucară cracul spre stânga care mai departe devenea atât de îngust încât fură siliți să meargă vre-o câțiva stânjani în genunchi. Mai departe însă, se lărgea din ce în ce și, după un mers de un sfert de cias, ajunseră în capăt, unde se aflară într'o peșteră aproape tot atât de mare ca cea din deal.

Fără a se oprî, *Mihu* pași spre un colț în care se vedeă acoperișul de fer al unei broaște, apăsă pe dânsa și îndată părilete se deschise. Intrară într'o șaliță; *Mihu* apăsă din nou în părilete, iar se deschise o ușă și amândoi fură orbiți de lumina zilei care pătrunse în peșteră. *Mihu* făcu semn *Ilenei* să iasă și, urmând-o, trase

ușa care se închise fără sgomot.

Se aflau într'o răpă selbatecă și adâncă, plină de copaci căzuți, cu malurile drepte și înalte.

— Ciasurile sunt aproape de toacă, *Mihu* după ce se uită la soare, trebuie să mergem răpede pentru a ajunge la locul popasului de noapte. Dar, adaoase el, zărirind păpuții subțiri de iuft roșu purtați de *Ileana*, cu asemenea încălțăminte pornești la drum prin codri? N'ai găsit în ladă cisme mai trainice?

— Ba da, am găsit ciubote, dar îmi erau prea mari, răspunse *Ileana*.

— Mă tem că papucii au să fie rupți înainte de noapte, zise *Mihu*. De ar ține până la popas, bine ar fi, căci n'am pierde vreme pe drum, iar acolo mă însărcinez eu să-ți dau altă încălțăminte de toată nădejdea.

Începă a sui dealul cu un pas ușor și sigur, urmat de aproape de *Ileana*, sprintenă de firea ei și odihnită prin somnul îndelungat de care avusese parte în peșteră.

Ce scriu alte gazete?

„Gross-Österreich“ (Viena). Ocu-pându-se de nou de trebuința neapărată de-a se da tuturor națiunilor din Austro-Ungaria o autonomie (neatârnată) națională, un deputat austriac scrie următoarele:

Principele Eugen Trubețcoi a declarat nu de mult în gazeta engleză din Londra „Morning Post“, că Rusiei nu-i este ertat să părăsească în lupta lor pe Slavii, cari trăiesc în Austro-Ungaria. Ca putere slavă, Rusia trebuie să dicteze (să poruncească) simplu în Austria. Dar Rusia poate să dicteze în monarhia noastră numai dând Polonilor săi o autonomie deplină. Autonomia aceasta ar nimici Austria. Rusia trebuie să introducă apoi o constituțiune federativă (drepturi egale pe seama la toate națiile din Rusia). Pentru că numai o astfel de constituțiune ar putea face pe toate celelalte popoare slave să dorească o alipire la Rusia.

Oamenii, cari sunt în stare să judece asupra acestei idei, vor înțelege, că în momentul, când un bărbat de stat rus ar primi ideea aceasta și ar da Polonilor, Ucrainenilor (Rutenilor din Rusia de meazăzi), apoi Finlandei, Curlandei, Estlandei, Basarabiei și celorlalte provincii o autonomie largă, Austro-Ungaria și-a isprăvit rolul în Europa: întreaga monarhie habsburgică s'ar prăbuși în timpul cel mai scurt. Lucrul acesta îl predicam noi (cei dela Gross-Österreich) de ani de zile. Dar e glasul celui care predică în pustie. De o schimbare a politicii noastre de naționalități, mai ales dincolo de Lăita (în Ungaria) nu se simte nici o urmă. Și fiindcă chestiunile noastre de naționalități se pot deslegă peste tot dintr'un punct de vedere mai înalt, *din cel al împărăției*, pe care nu vrem să-l cunoască nimeni, pe care se tem și să-l rostască — de aceea nu putem face nimic cuminte nici în chestiunea naționalităților austriace. Pentru că e fapt, care nu poate fi înlăturat: până când naționalitățile noastre nu vor primi o autonomie largă, până când nu vor avea pe teritoriile locuite de ele în masse compacte guvernele lor proprii pentru afacerile lor naționale, pe de altă parte până când nu se vor centraliză strâns toate afacerile, cari sunt cu adevărat ale împărăției,

Toată calea lor nu era decât un șir neîntrerupt de dealuri și de văi. Pe la asfințitul soarelui făcură un mic popas și Mihu se încredința că papucii Ilenei erau rupți în mai multe locuri, iar tălpile de abie se mai țineau de căpute. Pentru a le pune în stare să mai ție până la locul unde erau să măie, le legă cu niște ganji, dar mersul fetei deveni din ce în ce mai greu, pe lângă truda să mai adăogă și durerea pricinuită de atingerea vreascurilor și a pietrelor de pe jos. Pentru a o face să uite oboseala, Mihu îi vorbă despre feliuri de lucruri, întreținând-o mai ales despre obiceiurile cavaleriei din apus și povestindu-i cum petreceau cavalerii și damele în acele țări, lucruri ce el auzise din gura lui Landi.

Mihu îi propusese de mai multe ori s'o ieie în brațe, dar Ileana îl tot încredințase, că este în stare să mai meargă, însă pasul ei se făcea tot mai încet și opririle lor din ce în ce mai dese. Noaptea căzuse cu totul când, în sfârșit, ajunseră în vâr-

ful unei culmi sub care era o ruptură adâncă.

— Sub această râpă, zise Mihu, este locul unde avem să petrecem noaptea: dar scoborișul, mai ales noaptea, este nu numai greu dar și primejdios. Mă tem că oboșită cum ești și cu picioarele stălcite să luneci de pe cărare și te rog să-mi dai voie să te iau în brațe până de vale și fără a mai aștepta un răspuns o ridică dela pământ ca pe un copil și, ținând-o pe brațe, pași cu hotărîre, dar totodată cu băgare de seamă pe cărarea îngustă ce se scoboră șerpuiind prin mijlocul rupturii. Ajuns la vale, o puse cu îngrijire pe pământ.

— Am dat la spate partea cea mai grea a drumului nostru, zise el voios, de aici înainte avem de supt numai un deal mare, dar trăgănat ș'apoi mergem tot la vale, până în Giosăni.

Starea sufletească a Bulgarilor.

Corespondentul din Sofia al gazetei bucureștene „Inainte“ trimite amănunte despre starea sufletească a Bulgarilor îndârjiți din cauza suferințelor unei victii ticăloase în tabără, unde stau de aproape nouă luni. Furia lor e îndreptată acum mai ales împotriva Sârbilor, cari nevrând să parasească ținuturile ocupate de ei îi silese la un nou războiu.

Zilnic treceau săptămâna trecută câte 15 trenuri cu soldați bulgari aduși dela Ceatalgea spre granița sârbescă. Dar în nici o stație nu era ertat să se oprească trenurile, pentru că miile de oameni, cari așteptau pe soți, pe frați, unii chiar și pe tatâni lor, să nu aflu, cine a perit pe câmpiile Traciei. Caci și acum mai sunt mulți, cari nu știu, dacă cei mai de aproape ai lor mai trăiesc ori ba.

În tabăra dela Ceatalgea s'au întâmplat lucruri grozave, despre cari am mai povestit și noi. Comandantul văzând, că soldații vrem să se rascolească, a dat ordin ofițerilor să mulțumească pe soldați. Unul dintre capitani le spuse soldaților să fie liniștiți, caci în curând va fi pace și ei vor fi trimiși acasă, unde de altminteri toate sunt bune, caci munca câmpului s'a făcut și toate familiile au ce le trebuie, căci guvernul se îngrijește de el.

Un soldat strigă atunci:
— Nu este adevărat!

Căpitanul a poruncit atunci să-i tragă douăzeci și cinci de bețe. Dar soldatul a mai strigat de două ori, că nu este adevărat, ce spune căpitanul, și a mai fost bătut de două ori. Pe urmă a tăcut.

Noaptea însă, după ce s'a culcat toată lumea, soldatul și-a luat pușca, s'a dus la căpitan și deșteptându-l din somn i-a strigat:

— Nu este adevărat!

Apoi a tras de trei ori din pușcă în aier, strigând de trei ori: nu este adevărat, pe urmă a împușcat pe căpitan, care a rămas mort. Soldatul a fost trimis înaintea tribunalului de războiu și condamnat la moarte.

Un alt caz.

Un soldat sta pe gânduri; un ofițer trecând pe lângă el și văzând, că nu salută, îl întrebă:

— De ce nu saluți?

— Nu v'am văzut!

— Trebuie să vezi!

Soldatul îi întinse atunci o scrisoare primită de-acasă și în care nevasta îi scrie, ca nu mai știe, ce să se facă, căci a isprăvit toate ale mâncării și nimeni nu vrea să-i împrumute nimic. Ea e amenințată să moară de foame.

Alt soldat umblă ca nebun prin tabără cu o scrisoare în mână. Femeia îi scrisese, că a născut, dar acum e bolnavă, n'are ce mânca și nu poate eși nici la lucrul câmpului. De aceea cerea dela bărbat să o lase să-și omoare copilul!

Și aceste puține probe ne arată destul, ce grozav au suferit și sufer Bulgarii, cu toatăca au fost învingători. Perderile lor au fost grozave, dar, după cum spun toți atașaii militari străini și corespondenții gazetelor celor mari europene, nu atât din cauza gloanțelor, ci din a negrijii celei mari a celor din fruntea armatei. Caci de cincizeci de ani încoace n'a mai fost războiu în Europa, în care cei din fruntea unei armate să se fi pregătit așa de puțin pentru îngrijirea răniților și pentru hrana indigestivă a soldaților, cum au făcut cei din Bulgaria.

tele în alta, așa că acuma era cu totul desculță.

XXXVI.

Opincile de coajă de mestecăn.

Mihu strinsese repede lemne uscate și, făcând din ele o stivă înaltă, aprinsese focul. La lumina lui, Ileana văzu că se află lângă un șipot din care isvorea un mic pârăuț. Fără a se scula își puse picioarele stălcite în apa limpede și rece a pârăuțului și, în curând, fu mântuită de usturimea și de focul dintr'însele.

Mihu scoase din traistă mâncarea, o așeză lângă Ileana se puse și el în fața ei și amândoi făcură cinste merindelor și vinului.

După isprăvirea cinei, Mihu mai puse lemne pe foc apoi, deodată, se făcu nevăzut. Ileana începă să fie îngrijată de lipsa lui, când îl văzu că se întoarce aducând în brațe o legătură de coajă de mestecăn.

— Vrei să faci făclii? întrebă ea.

— Nu, răspunse el, vreau să-ți fac o păreche de opinci.

Apel

cătră alegătorii români din cercul electoral al Diciosânmărtinului.

Deputatul cercului electoral al Diciosânmărtinului, dl Sandor Ianoș, ales cu ocaziunea alegerilor generale din anul 1910, a fost numit ministru de interne. În urma acestui fapt a trebuit să renunțe la mandatul de deputat al acestui cerc dator fiind să se supună unei alegeri nouă. Abzicerea s'a întâmplat, și pentru alegerea nouă s'a fixat ziua de 28 Iunie n. 1913.

Trăiește încă viu în memoria noastră a tuturor campania electorală din anul 1910, purtată de către partidul național român în cercul electoral al Diciosânmărtinului.

În urma legilor nefaste am fost prea puțini ca să învingem, dară și cei puțini câți am fost am luptat admirați de toată lumea românească, și prin lupta noastră solidară și plină de abnegațiune am salvat cinstea steagului. Am dovedit mai ales celor puternici dela noi, că poporul român din comitatul Târnavei-mici este un popor trezit la conștiință și este decis a lupta cu toate mijloacele legale pentru realizarea scopurilor sale publice și politice.

Nici de atuncia încoace n'am pregetat nici un moment a continua pe toate terenele publice lupta pentru afirmarea drepturilor noastre.

Având însă în vedere, că activitatea parlamentară a partidului nostru național român nu cere o participare activă între orice împrejurări,

Având în vedere scurțimea timpului până la ziua alegerii parțiale, care ne face cu neputință o propagandă întinsă potrivit scopului, am decis să rămânem, față de alegerile parțiale fixate pe 28 Iunie n. 1913, în cea mai strictă pasivitate.

Ne adresăm deci cătră toți alegătorii români din cercul electoral al Diciosânmărtinului și-i rugăm, ca față de alegerile parțiale, cari se vor ține în ziua de 28 Iunie n. 1913 în orașul Diciosânmărtin să rămână în deplină pasivitate. Îi timbrăm cu pecetea tradării de neam pe acel alegător român, care se va prezenta la alegerea parțială din Diciosânmărtin voind a da, ori dând votul pentru ori ce candidat de deputat străin de partidul național român.

— Opinci de coajă! Dar oare putea-voiu merge cu ele.

— Foarte bine, răspunse Mihi, să vezi ce îndemănatece și moi sunt ele. Tăranii ruși le poartă și iarna și vara. Am învățat a le face când slujeam în oștile leșești și mi-au prins chiar bine într'o iarnă. Urmăream niște lotri prin munți, când mi s'au rupt ciubotele și nu știu cum aș fi dus-o de n'ar fi pățit ea și mine un slujitor rus, dar într'un cias el și-o făcut o păreche de opinci de coajă de mesteacăn și eu văzând că par a fi bune, l'am rugat să-mi facă și mie o păreche și după ce le-am pus, le-am găsit atât de îndemănatece încât i-am plătit de m'o învățat să le fac și eu. Să vezi, îndată sunt gata.

Și, punându-se jos, Mihi începă să țese o împletitură deasă, în patru muchii.

Noaptea era întunecoasă, din fundătura în care se găseau, puteau zări, numai vr'o câteva stele. De jur împrejur domniă o tăcere adâncă întreruptă numai de șoptetul în al apei, care cădea din ulucul șipotului,

Din ședința comună confidențială a tuturor organizațiilor partidului național român din comitatul Târnavei-mici, ținută în Diciosânmărtin la 18 Iunie n. 1913.

Atanasiu Beșa, Dr. Ioan Bian, Moise Birtolon, Dr. Romul Boila, Dr. Emil Breda, Dr. Marcian Caluțiu, Simion Caluțiu, Alimpiu Costea, George Dănilă, Miron Dascăl, Teofil Gerasim, Ioan Istrate, Dr. Ilarie Holom, Dr. Alexandru Morariu, Alexandru Papiu, Dr. Virgil Radesiu, Vasile Smigelschi, Octavian Tobias, Niculae Todea, Emil Vlăsa.

Congresul femeilor române.

După cum am vestit de mai înainte, a doua zi de Rusalii s'a ținut în Brașov congresul reuniunilor femeilor române din Transilvania și Ungaria. Cu aceasta ocazie s'a putut constata, Români avem 61 de reuniuni de femei, din cari 31 au primit propunerea să se formeze o *Uniune* a tuturor reuniunilor.

La acest congres au fost reprezentate reuniunile de femei din *Abrud, Arad, Agnita, Arpatac, Bucium-Șasa, Blaj, Brașov, Bran, Cămpeni, Deva, Dicio-Sânmărtin, Feldioara, Făgăraș, Medias, Miercuria, Prejmăr, Sibiu, Șimleu, Turda, Zărnești*, iar cele din *Cluj, Hunedoara, Sâncel, Rășinari, Zlatna* ș. a. au trimis adrese de aderență. Au fost și mai multe reprezentante ale unor reuniuni de femei din România.

După ascultarea sfintei liturghii, membrele congresului și publicul s'a adunat în sala cea mare a liceului românesc din Brașov, unde doamna *Baiulescu*, prezidenta reuniunii din Brașov, deschide congresul prin o vorbire, în care arată trebuința de a se înfăptui programul publicat și de noi în numărul 23 al foii. Pe temeiul aderențelor primite din partea reuniunilor române de femei, se proclamă *Uniunea femeilor române din Transilvania și Ungaria*. Doamna *Baiulescu* prezintă și un proiect de statute. Apoi se aleg comisiunile, cari să studieze propunerile cuprinse în program și proiectul de statute.

După ce au prânzit împreună, au cercetat internatul-orfelinatul susținut de reuniunea femeilor române din Brașov. În internatul acesta se primesc orfane fără nici o plată, dar și fete cu plată. Aici nu e lux, ci fetele învață bine românește, apoi cu-

iar în fața lor se vede un plop urieș, al cărui frunzet des, argintit ziua, era acum aurit prin bătaia luminii focului asupra lui. De o bucată de vreme tinerii amândoi amuțise: el lucra la opinci, iar ea privea la dansul.

Când văzu încălțămintele isprăvite, Mihi zise Henei:

— Opincile sunt gata, să le potrivim acum pe picior și, apropiindu-se de dansa, îngenunchiă înaintea ei.

Fata în nevinovăția ei, întinse fără sfială lui Mihi piciorul drept și Mihi îl luă în mână. Dar când el simți în mâna lui acest picior mic, îngust, cu pielea albă ca spuma laptelui, sub care se vedeă rețeaua vinelor albastre, cu talpa fragedă și rumenă, cu degetele gingașe, juvaer viu săpat de meșterul cel mare, ispita fu prea puternică: se plecă și lipi pe dansul buzele lui, într'o sărutare fierbinte.

Un fior străbătă trupul întreg al fetei; ea sări în picioare, spăimântată ca de o mușcare, tulburată de această întâie atin-

sutul, împletitul, țesutul, gospodăria casei și tot ce poate face dintr'o fată o femeie harnică, care să fie și doamnă, dar și gospodină. Adecă așa cum trebuie să fie mai ales doamnele noastre dela sate, dar și cele dela orașe. — Șeara ă fost concert.

A doua zi, comisiunile și-au citit rapoartele. Doamna *Elena Hosu-Longin* din Deva propune spre primire proiectul de statute, ceace se primește. Urmează acum, ca ministrul de interne să le aprobe.

Doamna *Eugenia Tordășianu* din Sibiu, care raportează despre programul de muncă al Uniunii, aduce mulțumiri doamnei *Baiulescu* pentru înțelepciunea, cu care l-a alcătuit, apoi mai propune, ca în privința creșterii fetelor noastre, mamele și învățătoarele să aibă grije să le deprindă la *crutare*. Uniunea să facă o propagandă cât mai întinsă *în contra luxului*, care s'a încuibat printre femeile noastre. Țăsăturile și chindisiturile noastre naționale să fie respectate cât mai mult. Atelierele de lucru de mână din *Orăștie* și din *Sibiu* să aranjeze în fiecare an mai multe expozițiuni de lucruri de mână în deosebite comune, pentru ca țărancele noastre să se convingă tot mai mult, că fac un păcat de moarte lăpădând sau și schimonosind numai țăsăturile și chindisiturile noastre. Și așa Sârbii (prin Banat), Maghiarii (pe la Călata—Cluj) și alți venetici au început să ne fure chindisiturile noastre și să se laude în străinătate, că sunt iscodite de femeile lor. Acolo unde munca măiestrită a femeii române e primejduită, să se trimită câteva costume (rânduri de rufe) de probă. — Doamna *Tordășianu* mai propune și alcătuirea unei cărți de bucatărie.

În ce privește orfelinatul, se fac mai multe propuneri pentru strângerea de bani.

Mai multe doamne au luat parte la discutarea propunerilor. Între altele s'a hotărât, că la viitorul congres toate doamnele să aibă pe cap pălării simple, rochie simplă, ca să arete, că de fapt urăsc luxul, iar în loc de bluză (măneci) nemșască să aibă una albă chindisită cu chindisituri naționale (ca o iie).

La urmă se hotărăște, ca programul de muncă alcătuit de doamna *Baiulescu* și întregit de comisiune și de congres să fie tipărit și trimis tuturor reuniunilor de femei, ca și ele să-l studieze și în timp de o jumătate de an să facă propuneri comitetului

gere asupra trupului ei fecioresc, apoi rămase nemișcată, cu brațele întinse, ca în apărare, cu ochii plini de groază.

Mihu care își dobândise iar îndată sângele rece, rămase în genunchi, rușinat de fapta lui necugetată și mâhnit la vederea spaimii și a durerii întipărită pe fața Henei.

— Iartă-mă, kneghină, zise el cu glasul tulburat, iartă-mă; nu m'am putut stăpâni și am descoperit taina ce trebuia să rămâie pe veci ascunsă în inima mea. Iartă-mă, kneghină, dacă pentru o clipă ți-am atins piciorul cu buzele, când nu sunt măcar vrednic să sărut locul pe unde ai călcat. Dar nu-mi retrage încrederea Dumitale, nu te ferî de mine ca de un dușman, căci supărarea și spaima ce ți le văd scrise pe față sunt o pedeapsă care, deși dreaptă, este prea grozavă și prea dureroasă pentru inima mea. Iartă-mă, kneghină, căci n'am fost împins la fapta mea necugetată de vr'o patimă rușinoasă și de care ai avea să te ferești. (Va urma).

central, care s'a ales în acest congres. Comitetul acesta are ca prezintă pe d-na Baiulescu din Braşov, vice-prezidente doamnele Maria Cosma din Sibiu şi Elena Hosu Longin din Deva şi mai multe membre. — Congresul viitor se va ţine în Sibiu.

După cum vedem, congresul a reuşit cât se poate de bine. E acum datoria tuturor reuniunilor să se gândească asupra programului de muncă şi asupra îndeplinirii celor cuprinse în el. Aici nu e vorba numai de reuniunile de femei dela oraşe, ci şi de cele modeste dela sate, fie înfiinţate pentru înfrumuseţarea bisericii, fie pentru alt scop. Căci precum toţi Românii cinstiţi sunt membri ai partidului naţional român, precum toţi bărbaţii cu dor de lumină sunt membri ai Asociaţiunii, aşa trebuie să-şi aibă şi femeile noastre punctul lor de întâlnire în munca pentru binefacere, pentru apărarea credinţei, limbei şi obiceiurilor naţionale, şi acest punct e *Uniunea femeilor române, care să ne trăcască şi înflorească!*

Mielul Paştilor.

Dada Rafa căldărarul
Şi cu Cula clopotarul
Se 'nţeleseră 'ntre ei
La Paşti să fure doi miei,
Căci tot creştinul creştinel
La Paşti taie câte-un miel.

Merseră deci într'o seară
La stâna dintre hotară.
Aci Cula stă la pândă,
Iară Rafa întră 'n strungă.

Deodată prinde-un miel
Car' era mai măricel.
Inşă mielul nu prea stă,
Şi Rafa îi tot zicea:
— „Stai în loc şi nu fi rău,
Ori nu vrei să fi al meu?“

Ciobanii îndat' auziră
Şi cu bâtele veniră.
Ba 'ncepură ca să-i dea
Şi de păr îl înhăţă,
De de-abia-de-abia scăpă.

Când scăpă din mâna lor,
Şterge-o Rafo pe picior.

Fugind el așa orbeşte,
C'un Român se 'ntâlneşte.
Şi Românul îl întrebă:

— „Ce ai tu mă Rafo, mă,
De vii chiar așa fugind?“

— „Aoleo, mamă bătrână,
Am fost cu Cula la stână.
Io am vrut să chiu strugari,
Dar mişeei picurari

Incepură să mă bată.

Erau doi. Unul mai mare,
Unul mic, da 'ndesat tare.

Când mă lovea cel mai mare

Nu simţiam chiar așa tare,

Dar când da cel mititel,

Visam tot carne de miel.

De nu mă smunceam odată,

Să scap să nu mă mai bată,

Fără bâte rămăneau

Că cu mine să rupeau.

Ioan Biertoneanul.

Spioni chinezi prinşi în Japonia.

— Vezi descrierea la pagina 7. —

Știri politice din străinătate

Telegrama Țarului către regele Bulgariei și al Serbiei a produs (făcut) mai multă încurcătură în afară de aceste două țări, decât în ele. Pe când atât Bulgarii, cât și Sârbii declară, că nu vor lăsa o iotă din aceea ce cer din Macedonia, Austro-Ungaria se mișcă de nou. Guvernul monarhiei noastre se teme, nu cumva Rusia să ajungă să dicteze (poruncească) cum îi place în Peninzula-Balcanică și să zădărnicească orice influență (amestec) a Austro-Ungariei acolo. Deocamdată ministrul de externe din Viena (care e comun pentru Austria și pentru Ungaria) n'a vorbit nimic, dar a pus pe Tisa să declare în dieta din Pesta, că Austro-Ungaria vrea în Peninzula-Balcanică state cu totul neatămate și nu puse sub tutoratul cuiva (adecă sub al Rusiei).

De altă parte Rusia susține, că în chiar tratatul (contractul) de alianță, pe care l-au încheiat anul trecut cei patru aliați balcanici, se spune, că în caz de neînțelegeri între ei din cauza împărțirii, Țarul să hotărăască, cum să le împartă. De aceea a și dat telegrama cunoscută. Ministrii-prezidenți ai celor patru țări vor avea să plece în curând la Petersburg.

Ca și în timpul războiului aliaților contra Turcilor, așa și acum, Marile-Puteri, sau cel puțin o parte dintre ele s'au împărțit în două, așa că după cum arată cele mai multe semne, în caz de războiu între aliați se poate produce chiar și o încurcătură între Austro-Ungaria și Rusia. Din Rusia trec mereu pe Dunăre vapoare încărcate mai ales cu cai pentru Serbia. Totuși nu e pierdută orice nădejde, căci nu de mult, când cu nunta fetei împăratului Wilhelm al Germaniei au fost în Berlin și Țarul Rusiei și regele Angliei și aceștia de sigur, că s'au înțeles cât de cât și cu privire la păstrarea păcii între Marile-Puteri.

Intr'aceea Serbia și Bulgaria și-au concentrat armatele la granițele țării și zilnic se întâmplă încăierări mai mărunte între soldați. Mai rău e în Macedonia, unde Sârbii asupresc pe Bulgari, Bulgarii pe Sârbi și pe Greci, Grecii pe Bulgari și pe Români. Zilnic se întâmplă omoruri, mai ales decând Bulgarii au format de nou bande, cari atacă pe puținele trupe sârbești, cari au mai rămas de pază. Până acum Sârbii au nimicit câteva bande bulgare, Bulgarii de altă parte au prăpădit trupe mai mici sârbești.

Mai ticălos se poartă iarăși Grecii, cari au năvălit cu toată furia împotriva Românilor, pentru că aceștia nu se învoiesc să primească popi și dascăli greci în comunele lor. Tâlharii greci se poartă cu frații noștri din Macedonia întocmai cum se poartă guvernul din Pesta și slugile lui cu Români noștri din Sătmar, cari luptă pentru sfânta biserică românească.

O deputațiune de Români macedoneni s'a prezentat de nou la ministrul Italiei din București, ca să-l roage să lucreze pentru alipirea comunelor românești din Pind la Albania și pentru autonomia Macedoniei. După cum se desfășură lucrurile acolo, într'adevăr lucrul cel mai bun ar fi o Macedonia autonomă, în care fiecare națiune să se bucure de drepturi egale -- nu ca în Ungaria! -- și atunci certele ar înceta și nenorocii locuitori ai acestei provincii ar răsuflă în sfârșit și ei.

De un interes deosebit e ținuta României față de noul războiu, care amenință

pacea europeană. Atât Bulgaria, cât și Serbia au încercat să atragă România de partea lor. Încercări s'au făcut și din partea Austro-Ungariei, ca să facă pe România să țină cu Bulgaria în contra Serbiei. România a respins însă orice propunere de alianță și a declarat hotărît: *in caz de războiu între Bulgaria și Serbia, armata română încă e gata de războiu.* România nu va îngădui, ca în Peninzula-Balcanică să se înființeze o Bulgaria prea mare prin zdrobirea Serbiei. România nu e legată de nici una din Marile-Puteri și nici nu va lua în samă dorința vreuneia, ci numai aceea ce dictează propriul ei interes.

Ordinul de mobilizare se dăduse deja în România tocmai când cu telegrama Țarului. Guvernul român, aflând însă de cuprinsul acelei telegrame, a revocat (retas) ordinul, așteptând să vadă, care e rezultatul telegramei.

Atât în Viena, cât și în Berlin sunt convinși, că pacea atâră înainte de toate de ținuta României.

Un lucru e sigur: Austro-Ungaria, aceasta temniță uriașă a națiunii române, nu va mai găsi în România o unealtă pentru scopurile ei. Îndecosebi acum, de când se știe, că Austro-Ungaria sprijinește planurile Bulgariei.

Spioni chinezi prinși în Japonia.

— Vezi chipul la pagina 6. —

De când cu războiul din Balcani s'a dat de urma multor spioni: prin Rusia, Turcia, Bulgaria, România, ba chiar și în monarhia noastră mai săptămânile trecute a fost prins ca spion colonelul Redl. Foarte mulți spioni au fost prinși însă în Japonia. Ei sunt Chinezi, dar nu puși la cale de căpetenii din țara lor (China), ci partea cea mai mare stau în serviciul Rusiei, care mereu vrea să urmărească mersul lucrurilor în Japonia. Rusia nu poate încă se uite bătaia, ce-a mâncat-o dela Japonia în 1904. — Chipul nostru ne arată niște spioni chinezi, cari au fost prinși și legați, iar după aceea sunt duși înaintea judecătoriei militare.

Intre oameni.

— „Nu soartea croiește pe om,
Ci omul face soartea,
Precum de multeori tot el
Și-aduce pe cap moartea.“

Așa 'ncepu a ne vorbi
Un om bătrân, cuminte,
Și noi, deși numai copii,
O-am ținut în minte.

Acum, pe unul dintre noi
Il tortură destinul;
Ca să-l scăpăm, într'ajutor
Chemat-am pe bătrânul.

Dar el în glas tremurător,
A spus cu reverință:
— „In contra sorții, dragii mei,
Nu este rezistență!“

Petra O. Orlățana.

Abonați „Foia Poporului“ de acum până la Anul-nou cu 2 cor. 20 bani. — La cerere se trimit ori cui numeri de probă gratis.

Știrile Săptămânii.

Sibiiu, 26 Iunie n.

Aviz. Stimații cetitori, al căror abonament se isprăvește cu 30 Iunie, sunt rugați a trimite prețul cât mai curând.

O inimă nobilă. Luni în săptămâna aceasta am avut o plăcută surprindere. Un vrednic fruntaș Român (care dorește să rămână necunoscut) dela București, fiind în Ocna-Sibiului la băi, s'a abătut și pe la noi. Intrând în librăria „Foi Poporului“ nici n'a spus îndată cine este, ci a cumpărat o seamă de cărți din toate scrierile noastre mai nouă. După aceea a cerut să-și reînnoiască abonamentul. La urmă, satisfăcut de progresul ce-l face acest ziar, a donat 10 abonamente pe un an pentru 10 țărani din ținuturile cele mai periclitare de maghiarizare.

Pentru frumoasa faptă a acestui vrednic frate de-ai noștri, îi aducem și la acest loc sincerele noastre mulțumite.

Reprezentanța teatrală a Reuniunii sodalilor români din Sibiiu a avut loc — după cum am anunțat — Dumineca trecută în teatrul orașenesc din loc. S'a jucat „Ovidiu Șicană“, farsă în 3 tablouri, localizată de Basarabescu și „O șezătoare la țară“, piesă populară cu cântări, jocuri și doine din fluer, de Lunčan și Mugur. — Ca și în trecut, reprezentațiile Reuniunii meseriașilor sunt la înălțimea cuvenită. Au jucat cele mai bune puteri ale Reuniunii. Piesa Ovidiu Șicană ne reoglindează viața unui avocat de-a doua mână din România. El face datorii în tot felul, numai ca să poată da pe „domnu“. Cu deosebită priecere au fost în predarea rolurilor domni D. Axente (advocatul Șicană) și A. Stefan (negustorul Pavelescu). Dl Axente e de altcum cunoscut ca o putere bine rutinată în ale teatrului, iar dl Stefan încă nu s'a lăsat mai pe jos, pentru cari prestațiuni au și fost mereu răsplățiți cu aplause. Bine și-au predat rolurile lor d-na A. Axente (Uța), d-na M. Duca (Laura Fileanu), d-nii I. Marcoviciu (ciobanul Ion), A. Meșiu (judecătorul), V. Petrașcu (țăran), H. Dopp (grefier), I. Pleșa, G. Secașiu, N. Brezaie și băiețelul Drăgoiu. — În a doua piesă ni s'a arătat viața dela țară cu bucuriile ei dela șezătoare. În casa lui Badea Ion s'au adunat toți feciorii și fetele din sat. Aici unii spun povești, alții cântă sau joacă etc. Persoanele, cari s'au distins, au fost domni Axente (Badea Ion) I. Jinga (moș Buturugă) și Isidor Marcoviciu (ciobanul Miu, care atât de frumos cântă din fluer), apoi d-soarele C. Hurdu (Bunica), P. Popovici (Heana), El. Imbăruș (Mărioara), d-na M. Duca (Mama), M. Chidu (Porumbița). Mult a plăcut la urmă d-na Axente (Zâna).

A fost însă un lucru, care a bătut la ochi: afară de corpul profesoral dela seminar, inteligența sibiană era slab reprezentată. Cu toate acestea teatrul a fost plin până la cel din urmă loc. Nu înțelegem însă: din ce motive o seamă dintre domni noștri stau departe dela reprezentații de aceste? E drept, că în săptămânile din urmă am avut încă câteva reprezentații teatrale în Sibiiu, dar aceasta nu poate fi scuză, mai cu seamă atunci, când eventualul venit curat e destinat pentru un scop filantropic (ajutorarea săracilor la Crăciun).

Adunare de învățători. Ni se scrie următoarele: Marți, a treia zi de Rusalii, învățătorii gr.-cat. din protopopiatul Sibiuului și-au ținut adunarea ordinară de primăvară în comuna *Cașolț*. Dacă învățătorii, cari aveau datoria a lua parte la această adunare, căci e a lor și pentru ei, s'au prezentat numai abia jumătate, apoi numai spre cinste nu le poate servi. La adunare au luat parte mai mulți domni și doamne, dintre cari amintesc pe șefii tractului Sibiu și Țichindeal: Prea Onorații domni Nicolae Togan și Ioan Moldovan. Țăranii din loc s'au prezentat cu toții, cum nu mi-s'a dat să văd la multe adunări. Dintre punctele din program mi-am însămnat lecțiile ținute cu elevii școlii de Teodor Stoia jun. „Biografia mea“ și a dlui I. Cetean „Cântecul gîntei latine“. Dl Petru Olariu a ținut poporului o dizertație succasă „Despre meserii“.

Seara, tinerimea din loc, sub conducerea dlui inv. Victor Pop, a cântat frumos, a predat o piesă teatrală și un dialog. În comuna aceasta servește ca preot de 5 ani Onoratul domn Izidor Vlad. Atâtea lucruri frumoase am auzit vorbindu-se de acest tânăr preot, încât de multeori nu-mi venea a crede toate câte se spun. Acum am fost, am văzut și toate le cred. Gândească oricine, că a edifică școală nouă modernă, a zdi superedificatele necesare în curtea parohială, a renovă biserică în timp de 5 ani, în o comună săracă, unde alții sunt la putere, cere harnicie, cumintanie și luptă. Cașoltenii au un preot și un învățator, cari merită numele de apostoli ai neamului.

Corespondent.

Pentru înființare de despărțăminte nouă ale Asociațiunii se fac pregătiri în Pesta și în Gurahonț.

Sfaturi bune pentru tinerimea noastră. Ni se scrie din *Ciuchici*: Comuna noastră este curat românească și oamenii sunt huni naționaliști, cum am dat dovezi și la alegerea dela Sasca; de se purtau toate comunele, adecă toți alegătorii din comunele românești ca Ciuchiceni, invingerea dela Sasca era a noastră. Mai rău s'au purtat comunele Nicolinași și Vraniușu deși sunt comune românești, vina o poartă numai tinerimea din aceste comune, căci nu abonează foi naționale, prin care li se luminează mintea, să cunoască ce-i binele și ce-i răul, toți din toate comunele să ia pildă dela bravii Ciuchiceni, care nu s'au înfricat de nimica, ba și patru membri din antistia comunală au votat cu Dr. Vlad. Și anume jurații Ioan Drăgoi, Pau Bercia și Paun Drăgoi și cassarul comunal Petru Marila. Laudă li se cuvine acestor bravi Români.

Dau aici știre ca să știe toți frații români, fie alegător sau nealegător, tânăr sau bătrân, căci la altă alegere să nu se mai înfricheze; fiindcă slujba țaranului român nîme nu i-o poate lua. Noi tragem breazda în ogor, noi sămănăm sămânța, care când o sămănăm să căutăm nu cumva să fie stricată, căci atunci nu numai că nu răsare, dar tot lucrul ne va fi de giaba.

Din comuna noastră s'a sămănat sămânță bună, care nu numai că a răsărit, ci ne-au și adus roduri îmbelșugate. Anume indeosebi tinerii nostri au o purtare bună, ei nu cercetează crâjmele în Dumineci și sărbători, ci cetesc foile ce le primesc. În comuna noastră vin foi pe toată săptămâna cel puțin 100 exemplare, suntem membri activi la Asociațiune și avem bibliotecă.

Aceasta avem să-i mulțumim tinărului preot Emanuil Ciulei, care mai mult s'a ostenit. Tot el a înființat și un cor bisericesc. Laudă i se cuvine tinărului preot. Și mai pe urmă mă adresez iubitorilor țărani români, să-și aboneze o foaie națională, mai ales „Foaia Poporului“ este bun povătuitor țaranului român. *Gheorghe Bichelia* abonat din Ciuchici.

Pentru biblioteca fraților moldoveni din Basarabia. Dl *Ioan Popovici*, inv. pensionat din Apatița (comit. Timișului) e cel dintâiu, care s'a interesat de biblioteca fraților români moldoveni din Chișinăul Basarabiei. La o întrebare a dlui răspundem, că se pot trimite cărți cu litere românești și cu litere bisericești.

Indemnăm înc'odată cu totdinadinsul, ca fiecare cărturar, fie preot, învățator sau țaran, să trimită câte-o carte pe adresa arătată în Nr. 22 al Foi Poporului. Pe carte să scrie fiecare: *Dăruită pentru biblioteca fraților români moldoveni din Chișinăul Basarabiei* de N. N. din ..., Transilvania (sau Bănat, Crișana, Maramurăș). Noi Români subjugăți de aici trebuie să arătăm mai întâiu, că pricepem dorul și durerea Românilor subjugăți din Rusia.

Deprinderile militare. Comandanților de trupe li s'a dat ordin, ca să potrivească astfel eșirea și rentoarcerea soldaților dela deprinderile militare, încât să nu sufere din cauza căldurilor mari. Vor plecă cât mai de dimineață și se vor rentoarce mai curând.

„Reuniunea de cetire și cântări a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia“ ajunsese în anii din urmă într'o adevărată amorțeală. Acum e vorba, ca să se deie din nou viață acestei Reuniuni. Din partea comitetului primim următoarea înștiințare, asupra căreia atragem deosebita atenție a economilor și meseriașilor din Alba-Iulia: Pe ziua de 6 Iulie n. 1913, d. a. la 3 oare, convocăm o *adunare generală* în sala școlii gr.-ort. din oraș, cu următorul program: 1. Darea de seamă a comitetului. 2. Raportul cassarului despre averea prezentă a Reuniunii. 3. Alegerea unui controlor. 4. Intregirea comitetului cu doi membri suplenti. 5. Alegerea conducătorului corului Reuniunii. 6. Eventuale propuneri. Sunt respectuos rugați toți sprijinatorii culturii, înaintării și bunăstării noastre naționale să binevoiască a participa în număr cât mai mare, iar On. membri, cari sunt în restanță cu taxele sunt rugați a și le achită, ca să-și poată exercia dreptul. Alba-Iulia la 20 Iunie n. 1913. *Dr. Ioan Pop*, v.-președinte. *Ioanichie Mărginean*, secretar.

Doamne, înfăptuește-le gândul! *Jewish Chronicle*, o gazetă mare jidovească tipărită în limba engleză în Londra, face un apel cătră toată Jidănia din lume îndemnând-o să înființeze reuniuni și să adune bani, ca să ajute pe Jidanii din România și din Rusia să emigreze. Gazeta dă pentru scopul aceste 25 de mii de lei.

Dorința noastră ferbinte e să nu mai fie nici un Jidan — dar nici Grec! — nici în Basarabia, nici România, dar nici la noi, în patria noastră nenorocită.

Călcat de tren. Văcarul *Gheorghe Lazăr* din Tălmăciu s'a luat după un vițel, care apucase pe linia ferată tocmai când venia un tren. Bietul om, care implinise 60 de ani, s'a împedecat și căzând a ajuns sub roatele trenului, care l-a zdrobit cu totul.

O urmare a căldurilor. În Italia de meazănoapte au fost niște călduri așa de mari, încât unii oameni înnebunesc. În orașul Milano (Mailand) au înebunit într'o singură zi douăsprezece persoane, cari s'au sinucis. Intre cei sinuciși sunt și o fată de 12 ani și un moșneag de 90 de ani.

Pictură bisericească. Ni se scrie: Subscrisul, fost elev și colaborator al pictorului profesor Smigelschi, după un timp de cinci ani, studiind prin Roma, îmi ofer comunelor bisericești cunoștințele mele practice în arta bizantină. *Andrieu Micu*, Sibiu, Pfarrgasse Nr. 3.

Năcăzurile rezerviștilor. Un rezervist din Bohemia, trimis și el în Bosnia, trimitea aproape în fiecare zi câte un pachet, uneori mai mare, alteori mai mic, la cei rămași acasă. Fiind bănuț, că e spion, a fost arestat la posta din Saraievo tocmai când voia să dea iară un pachet. El a fost dus înaintea comandantului, care a desfăcut pachetul. Când colo, ce să vezi? În pachet erau câteva prefunturi (pâne militară), slănină și alte rămășițe de mâncare. Intrebat, ce însemnează aceasta, soldatul rezervist a răspuns, că familia lui în Bohemia se află de luni de zile în cea mai mare lipsă și e amenințată să moară de foame. De aceea el îi trimite ce-și ia dela gură.

Mare pacoste a mai fost mobilizarea pentru oamenii năcăjiți!

Holera. Cu toate desmințirile date de Bulgari, printre soldații lor din armata, care se luptă contra Grecilor, băntuie holera cu furie. Zilnic se ivesc peste o sută de cazuri nouă de holeră, din cari multe mortale. Holera s'a ivit și în orașul Salonic stăpănit de Greci.

Păziți-vă de înșelători. În Sibiu și împrejurime a apărut o bandă de Țigani înșelători, cari intră prin crâjme și prin bolte, cerând ca în locul pieselor ungurești de 10 și 20 bani să li se dea de cele austriace (cu pajura împărătească pe ele, nu cu marca Ungariei). Fiindcă ei dau de fiecare zece bani câte doi bani (aşadară pentru o coroană, o coroană douăzeci de bani), crâjmarii și boltașii le schimbă bucuros. De obicei scot lada dela teighe și varsă banii pe masă, ca să aleagă pe cei austriaci. La alesul acesta le ajută și Țiganul sau Țigancă, dar grijind, ca să jure cât mai mult. La urmă schimbă banii, dar crâjmarul sau boltașul vede prea târziu, că nu numai că n'a câștigat nimic, ci a și pierdut indoit și întreit decât i-a dat înșelătorul pentru schimbarea pieselor.

Cheltuielile pentru armată. Un Englez a făcut socoteala, cât se cheltuiește pentru armată în Europa. Pe o singură lună a anului le trebuie statelor europene pentru armata de uscat și apă 6600 milioane de coroane, așa că cheltuesc mai mult pentru scopul acesta decât pentru școale, îngrijirea sănătății popoarelor, asigurarea muncitorilor și toate celelalte trebuințe. Pe lângă acestea trebuie să mai socotim și pierderea de brațe muncitoare, căci în fiecare an sunt peste patru milioane de feciori ocupați cu serviciul militar și un milion de oameni lucrează numai pentru a fabrica puști, tunuri și alte materiale de războiu. Și mai nenorocit e statul, care pe lângă cheltuielile pentru armată mai prăpădește milioane pentru scopuri criminale, cum se întâmplă în Ungaria pentru maghiarizare.

Tâlharul Morărescu din Scoreiu prins în România. La Curtea-de-Argeș un tâlhar, care-și zicea Radu Dumitrescu, a împușcat doi sergenți (polițiști), omorându-i. El a fost însă prins, după ce l-au împușcat în picioare și un glonț l-a atins și la cap. Din cercetările făcute s'a constatat, că el e amestecat și în tâlhăriile de la Bran, Sinaia și știe și despre omorul femeii Manolescu și al servitoarei ei, întâmplat anul trecut. Au fost arestați și câțiva tovarăși de tâlhării, între cari și două surori ale lui Budac, tâlharul din Cârțișoara.

Sfințirea mării gîmii turcești din Constanța. Statul român a clădit în Constanța o frumoasă gîmie (biserica mohamedană). Acum două săptămâni a fost sfințirea ei, fiind de față Regele Carol și Regina Elisabeta, miniștri români, și o mulțime de oameni. Din Constantinopol, Sultanul a trimis pe un ministru, ca să mulțumească Regelui României pentru dreptatea și ajutorul, care se dă în România tuturor, fără deosebire de neam și de religie. Ministrul i-a adus Regelui și un dar frumos, un covor scump de Smirna. S'au făcut și vorbiri frumoase din partea Regelui către ministrul turc; acesta a scos la iveală, că pe când în alte țări gîmiile turcești sunt arse și prădate, în România statul clădește gîmii pentru cetățenii mohamedani.

Telegrama Sultanului către Regele Carol. Sultanul din Constantinopol, adânc mîșcat de dreptatea românească față de Turcia din Constanța, cărora le-a clădit o frumoasă gîmie (biserica turcească) și a trimis Regelui telegrama următoare: M. Regele României, Mulțumesc călduros Majestății Voastre că a-ți ținut să inaugurați în persoană moșcia și a-ți pus să se clădească la Constanța. Aceasta e o nouă dovadă a înaltei bunevoiniți pe care Majestățile Voastre n'a încetat s'o arate credincioșilor săi supuși musulmani. Aduc din toată inima urări sincere pentru fericirea și prosperitatea musulmanilor români și a întregului popor român sub Augusta domnie a Majestății Voastre care urez să mai fie de foarte lungă durată. *Mehmet V.*

Cutremurul de pământ, despre care am scris în numărul trecut, a pricinuit în Bulgaria pagube mari, căci a prăpădit comune întregi și a omorât o mulțime de oameni. Un Român cu numele Puricescu, care trăiește în Bulgaria fiind conducătorul unei fabrici de zahăr, povestește, că la Gorne-Orhovița s'a prăbușit fabrica de zahăr. Dintre lucrătorii cehi aduși din Austria, 80 au fost omoriți, foarte mulți răniți. Gara, fabrică de spirt, case și școlile s'au surpat. O școală de fete s'a surpat tocmai când biete de ele se pregăteau să plece acasă. Mai toate au fost omorâte. La Târnova, Gorne-Orhovița și Lomniț sunt peste trei mii de morți. Gazetele bulgare sunt oprite să vestească ceva, pentru că s'au aducă la desnădejde pe soldații bulgari concentrați la granița sârbească. La Rusciuc au fost aduși câteva sute de răniți și așezați într-o școală. Mult ajutor nu călătorește, căci nu sunt doctori. Orașul Târnova e nimicit cu totul, de asemenea orașul Lescovița, unde s'a deschis pământul până la o adâncime de câțiva metri și din ea se scurge o apă puturoasă, căci e plină de puhoasă. În Lescovița s'a aprins și casa de lemn. Toți nenorociții aceștia au perit în flăcări. Despre grozăviile întâmplate la toate nici n'au venit încă amănunte.

Zăpadă în Iunie. Săptămâna trecută a nins în munții Branului și în ai Făgărașului, apoi în Moldova, așa că timpul a fost foarte rece. E temere, că frigul va fi stricat viilor, căci acestea sunt tocmai în floare.

În schimb, la Londra căldura a ajuns la 30 centigrade în umbră. Mai multe persoane au murit de insolajie (soare sec).

Omorît. Tinărul Zenovie Buzdughenciu din Arpașul-de-jos trecea pe lângă pădurea Arpașului, când deodată răsună o împușcătură din pădure și el căzu rănit la pământ. Adus în spitalul din Sibiu, a murit a treia zi. Acum se caută ucigașul.

Rugare. George Hurubean Halmagyi, fost cantor și învățător, trecând de trei ori prin operații grele, a devenit cu totul neputincios de a munci, și fiind lipsit de mijloace, se roagă de sprijinul oamenilor de bine. Ajutoarele eventuale să se trimită numărului la Marosvásárhely, Almos utca 3.

Paza vice-regelui din India. După cum știu ceice au învățat în școală, Anglia e stăpână și pe India, o țară uriașă din Asia de meazăzi, cu vre-o 250 milioane de locuitori, adică aproape câți au Rusia, Germania și Austro-Ungaria împreună. Dar guvernul englez folosește țara aceasta numai ca să scoată bani mulți din ea, căci poporul pierde mereu de ciură, holeră și foamete, cari nu se mai isprăvesc acolo. Nu e deci mirare, dacă și acolo, ca și în Rusia, sunt un fel de nihilști, cari fac atentate cu bombe împotriva slujbașilor celor mari englezi, îndeosebi împotriva vice-regelui. Când călătorește acesta, o mulțime de polițiști luați dintre Indieni păzesc dealungul căii ferate. Aceștia adorm însă de multeori din cauza căldurii celei mari. Ca să audă sosirea trenului, se culcă cu capul pe șini. Uneori dorm așa de tare, încât nu aud trenul și roatele lui le taie capul. Fratele vice-regelui a ținut nu de mult o conferință despre India și a spus, că în cea din urmă călătorie a vice-regelui și-au pierdut capul cincizeci de polițiști, cari adormiseră cu el pe șini.

Așa ceva nu se întâmplă cu polițiștii și soldații ruși, cari păzesc calea ferată când călătorește țarul Rusiei.

Un orașel de pitici e Nai City din Statele-Unite din America-de-Nord. Nici unul din cei patru sute de pitici, cari trăiesc acolo, nu are o înălțime mai mare de 90 centimetri, așa dară nici un metru. Ei sunt strâși acolo din toate părțile pământului, de aceea și gazeta lor — căci își au gazeta lor proprie — se tipărește în mai multe limbi.

Un rămășag englezesc. Englezii sunt poporul, care se rămășește mai mult pentru orice. Dacă văd doi cocoși sau doi câni luați la harță, se rămășesc, care dintre ei va învinge. La alergări de cai, se rămășesc, care cal va ajunge întâiu. Dar fac și altfel de rămășaguri, unele vrednice de nebuni. Un rămășag curios a fost acesta. Un artist dramatic (teatralist) s'a rămășit cu directorul unui teatru, că el se va așeza în stradă și va imbiă pe fiecare trecător cu câte o bancnotă de cinci lire sterline (peste o sută de coroane) cerând pentru ea numai un ban și nimeni nu va vrea să i-o cumpere. Directorul a ținut rămășagul, dar nime n'a vrut să cumpere peste o sută de coroane cu un ban. După ce a stat două ceasuri pe stradă cu bancnotele în mână, s'a întors acasă și directorul a trebuit să plătească rămășagul pierdut.

ECONOMIE

De-ale viei*).

Floarea viei și lucrul în vie pe vremea înfloritului. Din bătrâni a rămas regula, că în vie nu-i iertat a lucra, dar nici a umbla pe vremea înfloritului. Chiar pentru aceea ne grăbim cu lucrurile viei înainte de înflorit și dacă rămânem în rezonanță cu vr'un lucru, îl lăsăm până după înflorit. Credința aceasta este deșartă, pentru că nimic nu strică lucrătorul în vie cu lucrul pe vremea înfloritului.

Dacă a fost bine lucrată via în anul trecut, și a fost îngropată cum se cade, la sfârșitul lui Maiu ori începutul lui Iunie înflorește. Strugurul se face pe mlădița din sus între frunza a patra și a opta. Descrierea floarei viei se află în cartea mai jos amintită la pagina 129—131.

Lăpădarea roadei o pricinuește ploile prea multe și seceta prea mare. Asemenea când stătinile cresc strâmbे în jos, ori greșit, atunci via iarăși își lăpădă roada, pentru că colbul bărbătesc (polenul) nu se poate sui la gura stigmei. Așadar, lucrul cu frumosul în vie, pe vremea înfloritului nu strică — afară de injectarea (stropirea la rădăcini) viei cu disulfid carbonic.

Mucegaiul sau Făinarea. Se ivește tot pe părțile verzi ale butucului. Se deosebește de peronosporă prin aceea, că cuprinde partea frunzei din sus și la părțile verzi nu intră în țesăturile din lăuntru ca Peronospora. Descrierea morbului și modalitatea de apărare se află mai pe larg iarăși în cartea amintită. Ne apărăm cu colb (pulveră) de pucioasă, adică cu un fel de pulveră făcută anume, căreia îi zicem pulverea lui „Aschenbrand“. Pulverea aceasta e compusă din prav de piatră vânăată, pucioasă și var.

Colbuirea pe vremea înfloritului ajunge foarte mult, pentru că fiind de tot mărunț pravul amintit să așeze pe toate părțile viei și așa și în internul floarei viei și astfel o scutește de morburile. — Din prav folosim când e mică via la început 4 kilograme pe iugăr. Mai târziu 7—8 chlgr. și după înflorit 10 până la 15 chlgr. Pulverizăm totdeauna îndată după ploaie sau dimineața pe rouă, căci atunci să lipește mai bine de părțile crude ale butucului.

Peronospora (rodie, fulger) e deosebit de descrisă mai pe larg la pagina 122—127 a cărții numite. Aici amintesc numai aceea, că când o avem în măsură mică nu o vedem, pentru că ea mai întâiu crește în lăuntrul frunzelor și a mlădițelor, adică în vinele lor. Pe vremea caldă și ploioasă se lățește tare. De aceea zic oamenii, când plouă la soare, că: plouă sau pică rodie. Acuma la stropirea aceasta adică după înflorit, și care urmează folosim la 100 litre apă 2 chlgr. piatră vânăată și 2 chlgr. var nestins sau dacă-i stins 4 chlgr. Cruțarea în stropire aduce pagubă mare.

D. Graur.

* Estras din: „Cultivarea viei, Manuarea vinului, Morburile și vindecarea lor“, de D. Graur învățător. (Se află la autor în Somlyegyertelek com. Sălăgăului).

Intrunire agricolă.**Invitare.**

În frătasca înțelegere cu frunțașii din *Ludoșul-mare*, vom ține în această comună Duminecă, la 29 Iunie n. c. o *intrunire agricolă*, la care se va vorbi despre cultura viilor, a pomăritului și a stupăritului, cum și despre înșămănătatea însoțirilor sătești de tot soiul.

Inceputul la ora 11 din zi.

Invităm la această lucrare de interes obștesc pe toți membrii și binevoitorii Reuniunii noastre.

Sibiu, 17 Iunie n. 1913.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pantaleon Lucața, *Victor Tordășianu*,
prezident secretar

Slăbiciunea noastră economică.**Cemerciu de bucate. — Asigurările.**

— Corespondență particulară a „Foi Pop”. —
De lângă Iara, Iunie 1913.

Precum să știe, în anul trecut și pe la noi au fost slabe bucatele din pricina multelor ploii, ba în mai multe părți a bătut și peatra. Dar cu toată jurul nostru e aproape curat românesc și avem destui oameni cu carte, — nu s'au cugetat nime dintre ai noștri de cu vreme ca să câștige bucate de unde sunt, ca să avem noi Românii de unde cumpără.

Văzând străinii că nime nu să îngrijește de noi s'au luat patru Unguri (olari proști) din comuna Iara și în toamna trecută au adus din România mai multe vagoane de cucuruz și l'au vândut cu preț îndoit aici la Români. Mai târziu, în anul de față prin Februarie, filiala dela „Egheșiuț kișegitiș eș takarec penztar” din comuna Iara, văzând că iarăși nu se interesează nime de noi — au adus de undeva foarte multe bucate: grâu, orz, ovăs, cucuruz și apoi s'au înțeles cu notarii (străini de neamul nostru), ca să indemn pe oamenii lor (toți Români) să cumpere dela ei bucate, căci le dau pe credit, pe cambiu (poliță), căci știu ei bine, că oamenii n'au bani. Numai atâta le-au trebuit bietților oameni, căci au alergat ca oile după bucate — tot pe cambiu, și să plătească camete după bani, ca și cum ar fi imprumutat. Și de prin Februarie până azi mai în toate zilele atâta oameni (firește numai Români) să imbulzesc ca la târg la susnumita filială după bucate. Dar nu numai aci în Iara au făcut filiala așa, ci au dus foarte multe bucate și în țara Iancului (în Câmpani) ca să fericească și pe bietții Moți.

Asta au putut-o face: „Arieșana” din Turda, filiala „Lumina”, filiala „Arieșana” din Iara, ori mai mulți intelectuali români împreună. Mă mir cum de nu le cade nasul de rușine la cărturarii noștri din comitatul Turda-Arieșului de una ca aceasta. Le-ar putea fi, căci pe aici nu să îngrijește nime de bietții țărani.

De cum a venit primăvara ne-au năpădit agenții străini toate satele și se asigură bietții Români cu duimul. Preoții și învățătorii noștri mai toți sunt agenți la bănci străine. Ar fi bine ca „Banca generală de asigurare” să scrie la toți preoții și învățătorii noștri să primească să fie agenți la domniilor, căci am văzut într'un sat mic de 80 case, curat românesc, că într'o singură zi 31 de Români s'au asigurat la un agent străin. (De altcum eu am scris în anul trecut la banca din Sibiu să facă

pașii de lipsă, ca să avem în toate comunele agenți și să scăpăm odată de străini).

Cum am spus mai sus: preoții și învățătorii noștri — cu foarte puține excepțiuni — nu se interesează de soarta bietților țărani, mai cu deosebire decât primesc congrua și ajutorul dela stat. Mi se face părul măciucă 'n cap de năcaz când văd mai în toate zilele și la toate prilejurile cum ne sug sângele și truda, ba ne râd și batjocoresc o mână de străini — într'un ținut curat românesc. Aici, în comuna Iara unde curge lume multă românească nu avem nici o prăvălie românească, nici birt, nici casină, ci preoții și învățătorii noștri sunt membrii la o casină străină (ungurească). Preoții și învățătorii noștri se țin sus și mândri, că să au bine cu domni străini, — apoi de popor nu-i pasă, nu-l doare, nu sar întru ajutorul lui, când acesta dă de vre-un năcaz. *Abon. 10521.*

Ultime știri.**Aliații balcanici încep a se domoli.**

Acosta ar fi cuprinsul știrilor din urmă, ce ne sosesc azi Joi, la încheierea foii. Între trupele bulgare și sârbești s'au întâmplat unele ciocniri, dar cu toate acestea căpeteniile ambelor țări își dau tot mai mult socoteala, că un al doilea războiu între ele, numai rău le poate aduce.

Atât în Londra, cât și în Belgrad, Sofia și Petersburg, pericolul unui războiu între Bulgaria și Serbia se consideră de incunjurat.

Poșta Redacției și a Administrației.

Mai multe scrisori și răspunsuri au trebuit să rămână afară și să se amâne, din lipsă de loc.

Filon Crișan în M. De aici foaia merge în regulă.

Abonatul 10030. A fost greșală la mijloc, care s'a îndreptat.

Abonatul 5407. Aveți dreptate.

Gliger Pop în C. Foaia merge regulat de aici.

Zărnești. Ți-am trimis un catalog de aici. Din America nu credem că ai putea primi.

E. Simțion, Marxloh, Germania. De aici merge totul regulat.

Larion Toiș Păvelean. Cărți de acelea de joc nu avem.

George Zichil, Mucci de j. Am primit banii trimiși.

Vasilie Mihailu, primar L. S'a fost trecut cu vederea. Acum s'a regulat conform dorinței.

G. N. 4900. Noi nu ți putem traduce cartea numită, fiindcă astfel de lucruri nu merg așa ușor. Dar avem o carte românească de îngrijirea și păstrarea vinului. Costă 1 cor. 80 bani cu trimiterea pe poștă. Fotografii cu porturi frumoase românești pr' mim bucuroși, iardacă sunt potrivite le publicăm în calendar.

G. G. în Alba-Iulia. Dl Goga e de câteva luni în Paris.

Alexandru Negrean în B. S'a trimis răspuns în scris împreună cu foile.

Abonatul 11707. De aici foaia merge regulat. Numerele dorite trimis din nou.

Ioan Gergel, Jounstown. Adresa corectă conform dorinței.

Marian Codrea în H. Foaia Dumnitale merge regulat dela noi.

Abonatul 11594. A fost greșală la mijloc. Sa îndreptat.

A. G. în Peceneșca. Scrie-ne mai de aproape asupra celor amintite.

Mai multora. Scrisorile sosite la administrația „Foi” pentru diferite anunțuri — s'au trimis persoanelor respective.

Nic. Percec, Bucovina. Sunt multe și diferite. Răspuns detaliat asupra lor nu putem da la acest loc.

Târgurile de țară.

(Ziua târgurilor e după *calendarul vechiu*).

16 Iunie: Berzava, Bichiș-Ciaba, Jombolia, Mănăsturul-ung.

17 Iunie: Bonțida, Cislădie, Ciuc-Sepviz.

19 Iunie: Almașul-mare (com. Cluj), Blaj, Cason, Harosherec, Lugoj, Maros-Vécs, Radnoth.

21 Iunie: Arad, Bercaș, Corond, Tășnad.

22 Iunie: Cernatul-de-jos, Ibașfalău, Mehadia, Silvașul-de-sus.

23 Iunie: Arpașul-de-jos, Batania, Capolnaș, Cermeiu, Drag, Geaca, Ilia, Ormeniș.

24 Iunie: Lăpușul-ung., Székely-Cristur.

25 Iunie: Crasna, Făget, Ghiriș, Sic, Veneția-de-jos.

27 Iunie: Panciova.

28 Iunie: Hunedoara, Roșinău, Zorlențul-mare.

29 Iunie: Bercești, Halmagiu-mare, Reteag.

30 Iunie: Ciuc-Sereda, Mediaș, Poirafa (com. Sibiiului).

În aceste zile se ține în comunele de mai sus târgul de mărfuri, pe când târgurile de vite, cai, oi, porci, etc. se țin, ca de obicei, cu 1—2 zile mai înainte.

Prețul bucatelor

În SIBIU la 24 Iunie st. n.

	Cor. 18.—	până 19,80 de hectolitru
Grâu	—	—
Săcară	—	—
Orz	—	—
Ovăs	8,—	10,40
Cucuruz	12,—	13,50
Cartofi	4,—	5,50
Fasole	—	—
Fân Nr. 3	85,20	85,20 la 100 chilo
" 4	34,40	34,40
" 5	83,80	39,80
Slănină	164,—	170,—
Unsoare de porc	170,—	176,—
Său brut	88,—	84,—
Său de lumini	80,—	88,—
Său delumini topit	104,—	104,—
Săpun	66,—	66,—
Fân	—	—
Lemne de foc neplutite	11,—	11,— la met. cub.
" " plutite	10,20	10,70
Spirit rafinat	Cor. 2,15	2,15 la litru
Spirit ordinar	2,28	2,28
Carno de vită pentru snăpă Cor.	1,20 până 2,—	la chilo
" " friptură	1,60	2,—
" " vițel	1,10	1,80
" " porc	1,28	2,—
Ouă 10 bucăți	—,57	—,87
Un pătrar de miel	1,—	2,80
Carno de cal	—,80	1,20

În BUDAPESTA 25 Iunie st. n.

	Cor. 10,80	până 11,02	la 50 chilo
Grâu de Tisa 78 chilo	10,97	11,12	
" 79	10,95	11,15	
" 80	—	—	
" 81	—	—	
Săcară	8,40	8,55	
Orz	8,20	8,40	
Ovăs	9,20	10,90	
Cucuruz	7,80	7,90	

Prețul banilor în 25 Iunie n.

	Cor.	cumpărat	vânz
Galbeni	11,52	11,47	
100 Lei, hârtie	92,80	93,60	
100 Lei, argint	90,—	83,—	
Lire turcești, aur	21,20	21,50	
1 font șterlingi englezești	24,—	24,13	
100 marce, aur	117,60	118,05	
100 hârtie	117,60	118,05	
Napoleon	19,06	19,16	
100 Ruble rusești, hârtie	252,75	254,20	
100 " argint	242,—	245,—	

Redactor resp.: Nicolae Bratu.
Editura și tiparul „Tipografia Poporului”.

N. Bratu

Nr. 25—1913.

1081

Publicațiune.

Comuna Ludoșul mare (com. Sibiu), prin licitațiune publică ce se va ține la 6 Iulie st. n. 1913 în cancelaria comunală, exarândează pentru 1000 (una mie) oi dreptul de pășunat comunal pe toamna și iarna anului 1913/1914.

Condițiile se află la cancelaria comunală.

Ludoșul mare la 23 Iunie 1913
Primăria comunală.

Publicațiune.

Comuna Szentjánoshegy (Nucet) își exarândează dreptul de pășunat pentru oi din hotarul dela „Luncă”, pe toamna anului 1913 și primăvara anului 1914, prin licitațiune publică, care se va ține în 12 Iulie 1913 st. nou d. n. la 1 oră în cancelaria comunală.

Condițiunile se pot cerceta zilnic în cancelaria comunală.

Szentjánoshegy, în 24 Iunie 1913.

Simion Steva Nicolae Olariu
primar v. notar cerc.

O casă

1054

constătoare din 4 odăi, 1 culină, șură, grajd, cotef și grădină, potrivită pentru crăjmărit, prăvălie și instalată și pentru brutărie și de vândut. Doritorii sunt rugați a se adresa la administrația „Foi Poporului”, Sibiu.

Casele

din Sibiu, strada Turnului (Saggasse) Nr. 50 și strada Wagner (Wagner gasse) Nr. 1 împreună cu grădina, precum și Hotelul Mihailu din strada Turnului Nr. 11 sunt de vânzare din mână liberă. Amănunte la Ioan Mihailu, proprietarul caselor, Sibiu strada Wagner Nr. 1. 1042 1—

Căsătorie.

Un tinăr fără econom, român, în etate de 26 ani, vorbește și limba maghiară posedă o economie în valoare de 18,000 coroane și 2000 cor. în bani gata, apoi o moară de apă cu două petri, în valoare de cel puțin 8 mii coroane, caută cunoștința unei fete tinăre, din familie bună și cu ceva zestre spre a se căsători. — Doritoarelor binevoioase a trimite scrisorile în care să arate etatea, zestrea și oarecari alte amănunte, împreună cu o fotografie, la administrația „Foi Poporului”, de unde să vor trimite respectivului tinăr. 1057

„Berson”**călcâiu nou de gumi**

se poartă de fete cu deosebită plăcere.

Cereți dela pantofar direct, ca să pună „Berson” de cel mai nou în carton aurit. 1063

**Dentist
Virgil Muntean**

SIBIU

Str. Urezului (Reisbergasse) 17

Pune dinți

615

în cauciuc și de aur cu
prețuri moderate.

Un tinăr

din familie bună, absolvent de 3 sau 4 clase gimnaziale, reale sau civile, află loc de **practicant** la firma **Ioan Comsa & fiu** în Săliște (com. Sibiu), 1087

Un tinăr

absolvent de pedagogie, caută post de **scriitor** în vr'o cancelarie, eventual și numai pentru câteva luni, pe lângă pretensiuni modeste. Adresa se poate afla la administrația „Foi Poporului”. 1076

Pentru căsătorie.

O văduvă tinăre, Mărgineană, cu doi copii, avere a ei de 5000 coroane în bani gata, caută cunoștință — spre a se căsători — cu o persoană potrivită, fie țaran mai fruntaș, meseriaș sau comerciant. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului”, de unde se vor trimite respectivei. 104

Onorate domnule!

Cunoscând multele lipsuri ale publicului românesc din provincie, am deschis în **Budapesta** un

Birou de informații

și agentură românească.

Dau orice informații în orice cauză ce se ține de Budapesta. Esoperez rezolvarea grabnică a diferitelor rugări făcute către oricare ministru, Curie, ori alt oficiu. În cauze de licențe, de căsătorii și alte drepturi esoperez rezolvare în cel mai scurt timp posibil.

Prin mine se pot comanda pe credit în rate de 5-6 ani cu prețuri ieftine oricare sistem de motor de benzină, ori de otolu brut ori de gaz. Tot felul de mașini de trăierat, tot felul de mori cu petri fine și motoare trainice, tot felul de automobile, pompe și ferestre și alte rezizite economice. Toate acestea vor fi garantate pe mai multă vreme și vor fi cumpărate dela cele mai vestite fabrici. — Deci din mână primă, și nu dela agenturi jidovești. Zilnic primesc plângeri dela țarani români, cari cumpărând mașini dela agenți, au fost înșelați, căci neștiind țarani români ungurește, au iscălit contracte a căror conținut nu l-au cunoscut. Planul meu este ca să-i scutesc pe ai noștri de șarlataniile jidovilor și să-i scap de procese. — Îi sfătuiesc deci pe fieștecare Român doritor să-și cumpere ceva să-mi scrie ca să merg eu la dânsul ori să vină dânsul la mine să ne înțelegem. — Iară de agenți jidovi să se teamă ca de foc, și să-i scoată afară din casele sale.

Esoperez dela băncile mari din Budapesta împrumuturi pe amortizare de 20-50 ani cu procente mici și mijlocese vânzări și cumpărări de moșii și păduri mari.

Cumpăr grâu, cucuruz, ovăș, boi, oi și porci. Tot felul de poame și legume. — cu un cuvânt tot ce are Românul de vânzare.

Caut agenți români pentru părțile locuite de români.

Pentru serviciul meu imi plătiți o taxă după învoială. Cu stimă 627

L. OLARIU

Budapest II. Margit körút 11
lângă podul Margithid.

Institut pentru
cursuri de științele comerciale

de Frideric Mester ; proprietarul celei de mai înainte peșie granițele Europei cunoscuta Academia comercială în Lipsa. Prospepte gratis trimite Direcțiunea. 1089

Pășunat de oi.

Duminecă, în 13 Iulie 1913, la 10 ore a. m., se va exarânda pășunatul de oi de pe hotarul comunei Frâna, în cârime de 100—120 jugăre. Prețul de strigare 2000 cor. Condițiile de arândare se pot vedea la Nr. casei 106 din Frâna (Asazonfalva, u. p. Kiskapus) 1088

Mare succes

au inseratele în „Foaia Poporului” unde sunt cetite de mii de persoane de pretutindenea din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului” este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de inserate: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituțiuni, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articli ce trebuiesc persoanelor singuraticesau în familie. — Informații asupra prețului inseratelor se dau cu plăcere la

Administrația

„FOI POPORULUI”

Casa

din Sibiu, Grabengasse Nr. 14 constătoare din 2 odăi și culină, grajd, curte și grădină sunt de vânzare din mână liberă. Informațiuni mai deaproape în Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 36, în prăvălia de pantofarie. 1079

Se caută pentru 1 Iulie st. n. la o familie de român,

o doică

sănătoasă, care pe lângă îngrijirea copilului să se priceapă și la bucatărie. Plată bună. A se adresa la C. Botezat, Sibiu (Nagyszeben), Josef gasse Nr. 3/B. 1075

Moșie de vânzare.

Pe hotarul comunei Feldioara (Székelyföldvár), lângă gara cea mare a Cucerdei (Székelykoecsárd), se află de vânzare o moșie de 62 până la 110 jugăre catastrale, pe lângă un preț ieftin. Pământul e de clasa primă, vânzarea se poate face îndată. De moșie se ține și curte împreună cu toate edificiile în cea mai bună stare. Se poate cumpăra și fără bani gata, fiindcă este datorie, pe care o poate purta mai d-parte. Ar fi de dorit, dacă sar afla un R. mân bun. A se adresa la **George Radu**, casier comunal în Feldioara, u. p. Cucerdea (Székelykoecsárd). 1080

De vânzare

sunt mai multe măji metrice de slănină afumată și papricată, marfă de iarnă, la Adolf Speck în Sibiu, Saggasse Nr. 28. 1056

Pastă de dinți

KALODONT

Apă de gură

1044

Cine folosește zilnic și consecvent Odol, întrebunțează după a noastră cunoștință de azi, cel mai bun mijloc pentru dinți și gură. Prețul: sticla mare K2—mică „1”20

Un mașinist și lăcătuș

caută un post potrivit, acum sau mai târziu, la o mașină cu aburi, benzin ori motor cu gaz (Sauggazmotor). Adresa respectivului să poate afla la administrația „Foi Poporului”. 1084

10 vagoane cucuruz

rotund, dîntele calului, e de vânzare chiar și în cantități mai mici, pe lângă un preț foarte ieftin, la G. Scheyhing, Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 20. 1061

Cele mai frumoase**Illustrate**

Vederi din Sibiu. Porturi naționale, ilustrate artistice și pentru orice ocazii, apoi

Mărtii pentru scrisori

dela cele mai simple până la cele mai fine și mai moderne, în diferite calități și colori moderne se află, cu prețuri ieftine, la Librăria dola

Foaia Poporului

Sibiu

Strada Măcelarilor Nr. 45.

Probați numai odată și vă veți convinge.

Ne mai pomenit!

600 bucăți împreună cu un orologiu de buzunar numai cu K. 5-50.

Un orologiu de buzunar din argint-Gloria, Anker-Remontoir cu minutar, împreună cu un lanț aurit, cu garanție de trei ani, un ac excelent de cravată cu similit. briliant, un inel aurit cu perla imit. pentru domni și dame, 1 garnitură minunată de bumbi de manjete, de gulere și de piept, gar. 3/0 aur double 6 bucăți batiste, de în veritabile, rezizite de scris eleg. de nikel pentru buzunar, 1 oclindă de toaletă excelentă în etui, 72 buc. penițe engleze de cancelarie, un album cu cele mai frumoase chipuri din lume, și încă 400 diverse obiecte, nefcunșurate de lipsă în casă. Toate la oclindă cu orologiu cu tot care singur are valoare după cesti numai Cor. 5-50. Expediție per ramburs prin casa de export.

H. SPINGARN, Cracovia, Nr. 136. Nenumărate scrisori de mulțumiri și comande nouă primite. Pentru ceice nu convine trimite banii numai decât retour. 1030

O moară

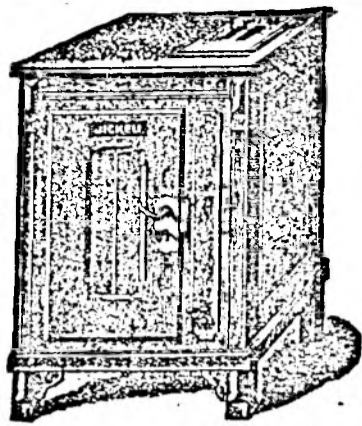
cu 3 pietri, mânată cu oleiu brut și cu motor Diesel, din cauza altei întreprinderi e de vânzare din mână liberă la olaltă cu toate edificiile aflătoare pe acest loc. Doritorii de a cumpără să se adreseze cât mai curând la Ioan Câlța în Mândra (Mundra, Fogarasmegye). 1045 1-4

Renum universal

are ciurul de burinar marca "Sirena", 14 cor. aur american dublu, anker-remontoir ce merge 36 de oare. Prin cumpărarea întregii producții din aceste ciaturi, mă aflu singur în poziție a putea oferi pentru prețul grosor de ieșin de 4 cor. 90 bani acest ciur, care posedă un mecanism prima elvețian, astfel că nici nu se poate dozeți de nu ciur de aur, ce costă 120 cor. Pentru mesul regulat garantez 5 ani. 1 bucată 4 cor. 90 bani, 2 bucati 9 cor. 50 bani. Mai departe oferiu un ciur Gloria, de argint, pentru burinar, cu 3 cor. 60 bani. La elicitare ciur se alina în cinste un lanț elegant aurit. Nu e nici un risc. Schimbarea e permisă sau se dau 1 an la înapoi. Trimiterea cu rambursă prin 1045

S. KOHANE, export de ciaturi
Krakau. Sebastiangasse Nr. 15

Dulpauri pentru ghiță

Cea mai bună execuție în formă de ceamantane
K 30.—

În formă de dulapuri după mărime
dela K 46.— până la K 420.—

- Mașini pentru zdrobitul ghețel
- Mașini pentru pregătirea înghețatelor
- Mașini pentru pregătirea untului
- Dulapuri pentru furt și oale pentru dulapuri de furt 1000
- Dulapuri pentru carne
- Mașini pentru copt
- Mașini majonaise
- Mașini pentru tăiat salamă și alte cârnuri

Liste de prețuri se trimit la dorință
CAROL F. JICKELI
Sibiu și Alba-Iulia

Capital social Coroane 1,200.000.
Telefon Nr. 188 Postsparcassa ung. 29.349

Banca generală de asigurare
societate pe acții în Sibiu—Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**
directorul executiv al „Albinei”
și prezidentul „Solidarității”

Banca generală de asigurare

face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei. Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaiți de încredere ai societății. — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legători — pot fi primite oricând în serviciul societății

BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE

dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

Banca generală de asigurare
Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA”

Dela 1878! S'a dovedit pretutindenea de renume, de obște plăcut și mai presus de orice medicament de casă
Balsamul apotecarului A. Thierry

Veritabil numai având marca de scutire „Călugărița verde”. SCUTIT PRIN LEGE.

Acest balsam: 1. Are efect neîntrecut la boala de plămân și de pept, moderatează catarul, împiedică aprinderea de plămân și vindecă toate aceste boale învechite. 2. Are efect excelent la aprinderea de gât, răgușală și la boala de gât. 3. Încețază total tot felul de febrinteli. 4. Vindecă totfelul de boale de freat, boale de stomac și de intestine, scădiuri în stomac, stăgieri, astm, regim, etc. etc. 5. Vindecă hemoroizii și boalele genitale. 6. Purgativ excelent curățător de sânge, curățește rinichii, promovează pefta de mâncare și mănărea. 7. Mijloc excelent contra durerilor de dinți, a dindilor găunoși și contra mirosului de gură, ca apă de dinți întărește gingiile, încețază mirosul provenit din gură sau stomac. 8. Mijloc excelent contra limfidelor. 9. Vindecă sigur totfelul de rani, orbali, lezici provenite din febrinteli, buloaie, fularuză, rani provenite din arsură, membre degerate, sgrăbunje, dureri de cap, stăgieri, reumă și boale de urechi. E foarte bun când hântue epidemii de influență, holeră și alte epidemii.

Fiți atenți la marca de scutire „Călugărița verde”.
Înainte de culcare 1-2 linguri de balsam luate cu sau fără zahăr, asigură deșteptare sănătoasă.
Pentru orice îmbolnăvire, imitare sau vânzare a oricărui balsam sub această marcă de scutire, legea prevede pedeapsă grea.

12 sticle mici sau 6 sticle mari sau 1 sticlă speră 12 cor. 500. Comande mai mici decât 12 sticle mici sau 6 sticle mari nu se expediază. Spedierea se face prin rambursă sau pe lângă trimiterea înainte a prețului. La comande mai mari se acordă reduceri mari. 1072

În Budapesta se pot comanda dela Apoteca Török Jozsef și în cele mai multe apotece. În gros se află la drogeriile: Thalmayer și Seltz, la Erezil Hochmelster și la Frații Radanovits din Budapesta, cum și în toate apotecile din țară. Unde lipsește deposit, acolo să comanda dela:
A. THIERRY. Apoteca în PREGRADA (lângă Rohltz-Sauerbrunn).

Față tină, juvenilă, transparentă și curată — poate avea în timpul cel mai scurt, cine folosește renumita alifie pentru față și săpunul lui Goldstern de Vukovár
Prețul 1 coronă bucată
Produsente: Apotecarul KIRCHBAUM
Vukovár Nr. 26 (Slavonia) 1071

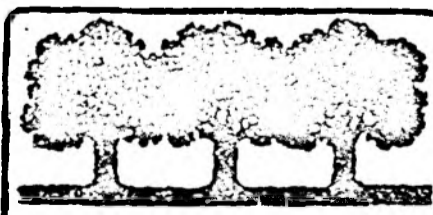
Pentru ceice vin la Sibiu

Aviz!

Pentru ceice vin la Sibiu

Subscrisul aduc la cunoștința onoratului public, din comunele din jurul Sibiului, că am preluat
Cârcima din Sibiu, Poarta Cîsnădiei Nr. 3
fostă mai înainte a lui Klein,
și mă voi strădui în cea mai mare măsură a mulțumii pe toți, cari mă vor cerceta. Îndeoșchi sunt o seamă de oameni de-ai noștri de prin comunele dimprejur, cari au o bună ocazie a trage la mine, când vin la Sibiu, fie singuri sau cu căruțele și cară cu vite
Mâncări și beuturi bune, ieftine și curate
Rugându-mă de binevoitorul sprijin, semnez
1067 cu toată stima **TRAIAN MARIAN**

Berea albă și neagră din Bereria dela Trei-Stejari în SIBIU
este foarte bună și gustoasă!
Acestă bere e căutată și se bea cu plăcere de toți cari o cunosc, stăt la orase cât și la sate
Că berea noastră se poate vedea și de acolo, că curăpărătorii se înmulțesc mereu

La comanda dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, să amintesti totdeauna, că ai ceit inseratul respectiv în „Foaia Poporului” ca astici să fii servit bine, grabnic și ieftin

Bicglobin

Beutura es-
celentă și cu
gust bun care
produce
sânge. — Re-
comandă de
medici contra
boalei de
anemie, lip-
să de sânge,
nervositate,
reconvales-
cență. Inilu-
entează producerea sângelui, in-
tărind mușchi și nervii, dă apetit
fără a avea ceva urmări neplăcute
asupra stomacului sau la dinți.
Prețul unei sticle mari Cor.
3-50, una mică Cor. 2—. Se capătă
în toate apotecele. 591

Depozitul principal la:
GUIDO FABRITIUS,
apotecar în Sibiu.

Mașină de clocit pui
pentru 120 ouă, se vinde ieftin în
Sibiu, Str. Seivert 11, (Conraiviesse).

Pentru zidiri

Traverse
și tot felul de
materiale pentru zidiri

Noutate: 1039
„Biber“ ca tencuială iselată ce se
folosește la pereții umezi.

Carol F. Jickeli
Sibiu și Alba-Iulia.

**Berea
Thomas**

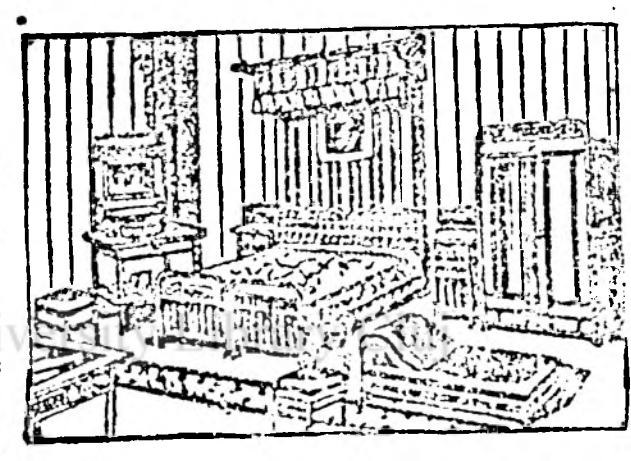
Thomasbier
Sibiu
Gasthof
Dona

1074 e cea mai bună bere transilvăneană!

Nu uita

stimate cetitor, — la comandă
sau tot felul de alte cum-
parări făcute în urma unui
inserat celit în foaia noastră,
— a aminti și spune, că de-
spre lucrurile comandate sau
cumpărate ai cetit în inseratul
din „Foaia Poporului“.

Prin aceasta contribui și D-Ta
la răspândirea și lărgirea foil
noastre, iar pe altă parte vei
fi servit de grabă, fără ca acea-
sta să te coste ceva mai mult.

Telion Nr. 47 cu lăptiș în
bucură conștientă.

Telion Nr. 47 cu lăptiș în
bucură conștientă.

500.000 de pași

poate umbla cu așa o păreche de pa-
puci sau cizme, cari sunt cumpărate din
atelierul meu sau sunt provăzute cu
numele **GEORGE LIMPEDE**

Gratis reparare orice încălță-
minte soco-
tind dela cumpărare 3 luni, dacă în
acest timp e de lipsă ceva
reparare. 500

GEORGE LIMPEDE
SIBIU
Piața Brânzei Nr. 9

Mobile moderne

în toate stilurile, cea mai solidă executare pe lângă garanță
recomandă 234

EMIL PETRUȚIU
fabrică de mobile
SIBIU, Str. Sării (Salzgasse) 37

Expoziție de mobilă zilnic
deschisă, fără silă de cum-
părare.

Primesc și execut toate lu-
crările de lipsă la biserică
nouă și vechi.

Schimbare de local!

Subscrișul aduc la cunoștința onoratului public, că mi-am
strămutat prăvălia din strada Măcelarilor Nr. 7 în
Sibiu, strada Gusterei Nr. 11
unde vând cu
prețuri scăzute și foarte ieftine: zahar, cafea, făină,
precum și tot felul de
artici pentru casă, apoi vinuri bune, cognac, liqueruri, rachiu de prune, drojdii,
trebere, rachiu fert de casă, atât în sticle cât și cu butoai

Pentru ghete, cravate, batiste și joljuri am făcut prețuri doșălit de scăzute
Rog pe toți ai noștri din Sibiu și jur să cerce și o să se convingă de cele spuse mai sus

Cu toată stima
IOAN ARANIOSI

1065

**Mare depozit de
Vinuri de masă**
diferite calități, pe lângă prețuri mo-
derate, se află la 973
WILH. JIKELI, Sibiu
strada Urezului Nr. 7.

Crema Margit
care se produce prin apotecarul din
ARAD KOLOMAN de FÖLDES
este cea mai bună pomadă pentru
obraz, pe care în 2-3 zile îl face
frumos și întinerit.
Crema Margit e singurul mijloc contra
pistruiilor, petelor de fl-
cat, zgrăbunțelor, miteserilor etc.
Crema Margit e mijloc nelintrecut con-
tra roșetii pielii, a mă-
nșilor și feței, precum și contra arșii soa-
relei.
Crema Margit produce un efect deo-
sebit prin aceea, că
dacă ungem cu ea obrazul, în decurs de
2-3 zile fața obrazului se curăță de pistrui
și petele de ficat.
Crema Margit e absolut nevitătoare
și fără unsoare, fața nu
scipește, de aceea această cremă se poate
folosi și ziua. Prețul unui borcan mare de
Crema Margit a lui FÖLDES costă 2 cor.,
un borcan mic 1 cor.
Pudră Margit albă, roșă sau crem
cor. 120.
Săpun Margit pro bucată 70 bani.
Numai atunci veritabil, dacă fiecare
cutie poartă inscripția FÖLDES KELE-
MEN apotecar în Arad. A se păzi de
imitații!
Se găsește în SIBIU la: Karl Frisch, far-
macie, Guido Fabritius, farmacie, Gustav
Meltzer, prăvălie de spăuneri, Parfuma-
ria Meltzer, I. C. Molnar, farmacie, Karl
Morscher drogerie, Karl Müller drogerie,
Karl Pischl, drogerie, în Agnita: Wilhelm
Frölich farmacie, în Sighișoara: A. W.
Lingner, farmacie, în Medgy: Josef Obert,
farmacie 1021

Cetiți și vă mirați!
De necrezut!
600 bucați numai Kor. 3 80
Un cîș aurit minunat precision
Auker, ce merge 36 ore regulat dimpre-
ună cu un lanț, pe lângă 3 ani garanție,
1 cravată modernă de mătăsă, 3 huc. ba-
tiste fine, 1 inel pentru domni cu imi-
tație de piatră scumpă, 1 spîț pentru țiga-
rete cu piatră scumpă, 1 broșă de dame
(montate), 1 oglindă de buzunar frumoasă,
1 portmoncu de piele, 1 briceag elegant,
1 păreche de bumbi de mătăsă, 3 bumbi
pentru cămăși la piept, aur double cu
patent, 1 album cu 36 ilustrații foarte
frumoase, 5 obiecte de sticlă și petreceri
pentru tineri și bătrâni, 1 carte pentru
compus scrisori, 20 obiecte de corespan-
dență și încă 500 diferite obiecte folo-
sitoare, cari sunt neapărat de lipsă în
casă. Toate la oaltă cu cîș cu tot, caro
singur e vreație prețul acela, costă nu-
mai Kor. 3-80. — Trimiterea se face
cu rambursă prin
Wioner-Warenhaus
F. Windisch, Krakau, Nr. 2/12.
NB. Ce nu conține, se returnează banii.

Un sfat bun
pentru cine suferă
de stomac!
Intrebuințează zilnic după
817
mîncare
Sarea de stomac
a APOTE-
CARULUI **SCHAUMANN**
sau
pastilele sărate pentru stomac
Acest mijloc de casă să folosește
peste tot locul mai mult ca de
40 ani, și anume la dureri de
stomac, îngreunări la mistuire,
lipsă de apetit, slăbire și dia-
betes. Medicii îl recomandă cu
stăruință. • Trebuie avut grije și
de imitații, de aceea să se ceră
anume **SAREA DE STO-**
MAC a lui **SCHAUMANN** a K 150.
Trimitere zilnică cu posta dela
2 cutii în sus prin singurul pro-
ducător **JULIUS SCHAUMANN,**
apotecar, Stockerau bei Wien.
Se găsește și în toate apotecarele și drogeriile mai mari.

**Câteva cuvinte asupra
boalelor secrete.**
E trist, — dar în realitate adevărat că
în vremea de azi e bătătoare la ochi mulțimea
acelor oameni, a căror sânge și sucursi trupești
sunt atrușiți și cari în urma ușurării din tin-
nerețe și prin deprinderi rele și-au adrunțat
sistemul nervos și puterea spirituală. E timpul
suprem ca aceste stări îngrozitoare să se pună
capăt. Trebuie să fie cineva care să dea lin-
rimel deslășit bine-voitoare, sincere și amă-
nuntite la tot ce privește viața sexuală, —
trebuie să fie cineva căruia oamenii să-și încre-
dineze fără teamă, fără stîlă și cu încredere
năcașurile lor secrete. Dar nu e în deajuns însă
e destăinul aceste năcașuri și cu, ci trebuie
să ne adresăm unui astfel de medic-specialist,
confidențial, care știe să dea asupra vieții
staturii bune sexuale și gîte a ajuta și morbu-
rilor ce deja eventual există atunci apoi va
facea existența boalelor secrete.
De o chemare cât de măreață și pentru
acest scop e institutul renumit în toată țara al
Dr. PALOCZ, medic de spital, specialist,
(Budapesta IV, Muzeum-körút 13), unde pe
lîngă dispoziția cea mai strălucită, primară ori-cine
(atît bărbați cît și femei) deslășit asupra
vieții sexuale unde abuzurile și sucursi trupești
sunt bolnavul se curăță, nervii își înfrăcesc,
tot organismul își elaborează de materiele de
boală, chinurile sufletești își liniștesc.
Fînd conturarea ocupațiilor zilnice,
Dr. PALOCZ vîdează deja de ani de zile re-
pede și radical cu metodeli sîi propriu de
vindecare chiar și cazurile cele mai neaște-
rante și înfrînte boalele de teve, begică, nervi
și gîta spinării, începutul și de conștate a
mintei, umbrăre omni și gîta sîlăului, erec-
țiile de apăsă, slăbirea puterii bărbătești
(impotență), vătămăturile, boalele de sânge
de piele și toate boalele organelor sexuale fe-
mești. Pentru femei o sală de așteptare se-
parată și gîta separată. În corace private cura,
departara năcaș pietecă, căci dacă cineva, din
orice cauză n'ar putea veni în persoană, atunci
cu plăcere se va da răspuns amănunțit foarte
discret prin scrisoare (în epistolă și de ajuns
a se afliura numai marca de răspuns). Limba
română se vorbește perfect. După încheierea
curei epistolare se ară, ori la dorință se re-
trimite fișerula. Institutul se înfrîște și de
medicamente speciale. Vizitele se primesc în-
cepînd dela 10 ore a. m. și până la 5 oare p. m.
(Duminică până la 12 oare a. m.) 791
Tratament și cu Salvarsanul
Ehrlich 606.
Adresa: Dr. PALOCZ, medic de spital,
peticist, Budapesta IV., Muzeum-körút Nr. 13.

Peronospora, Oidium și alte boale, ce se ivesc în vii și la pomi, —
îngălbenind și uscând frunza etc. — au de urmare, că fac grozav de mari
pagube în grădinile de pomi, ba de multe ori nimicesc întreagă recolta.
**Un priceput proprietar de vii
și cultivător de pomi**
nu se lasă ademenit prin reclamele, ce se fac în cele multe ziare, ci folo-
sește numai acel mijloc, care a fost probat și aflat de cel mai bun. —
Mijlocul contra Peronosporei, cu numele „Cucasa“, a fost folosit și pro-
bat în anii 1908, 1910, 1911 și 1912, de cele mai renumite pepinerii,
școale economice de stat și stațiuni speciale în Austro-Ungaria, Germa-
nia, Franța, Svițera etc., precum și de mulți proprietari de vii și grădini
cu pomi. Mii de atestate de recunoștință. De aceea
stropiți cu „Cucasa“. 1031
Simplu, ieftin pentru folosit, descompunere clară, nici o astupare a terii,
cea mai mare durabilitate, se lipește perfect, efect mare, stropire potri-
vită peste tot locul. Patentat în 14 state. Dr. L. C. Marquart, chem.
Fabrik în Viena X. Beuel & Klein în Bordeaux. Premiat la 21 expoziții,
Medalii de aur și de argint.
Reprezentanță și depozit pentru Transilvania:
Carl F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia.
□ Prospecte și informații se dau gratis. □

O mașină pentru soda
puțin folosită, aranjată complet, e de vânzare avantajos la doamna
Morariu în Vestem.

La „Croitoria universală“
I. PETRAȘCU
SIBIU
Strada Cisnădiei Nr. 30
TELEFON Nr. 172 TELEFON Nr. 172

PREMIAT:
Expoziția Internațională de
modă — Paris 1911 — Grand
Prix și medalia de aur
Expoziția universală din
Roma 1911 — Grand Premio
și medalia de aur

Aduc la cunoștință on-
public, că în atelierul
meu de primul rang,
primesc și execut tot
felul de haine, atît ci-
vile cît și militare, pre-
cum reverenți pentru
proși. — Pe mușterii
din provincie, cari voesc
a-și comanda haine,
când sosesc la Sibiu, li
rog să mă cercetere în-
dată dimineața, ca apoi
încă în decursul zilei
să poată și proba hai-
nele în caz de lipsă.

Pentru sezonul de pri-
măvară și vară tocmai
acum mi-a sosit o mare
alegere de stoffe en-
gleze și indigene. Croi-
tă cu gust și după ul-
tima modă, garantând
pentru orice lucru. —
Băruri protești negre,
vinete și roșu se pot
comanda și cu poșta.

Serviciu solid și grab-
nic. — Prețuri mode-
rate. — Sprijiniți in-
dustria română!

Prin aceasta fac cunoscut onoratului public, că în Sibiu, strada
Gusteriței Nr. 50 și în colțul străzii Lămpășului (Latern-
gasse) Nr. 1 am deschis un
atelier mehanic
aranjat modern și cu putere electrică. Pe baza cunoștințelor mele, ce mi
le-am câștigat aici și în străinătate în decurs de mulți ani, mă aflu
în poziția de a putea executa orice lucru, ce se ține de acest fach, în
mod precis și ieftin, mulțumind chiar și cele mai mari pretensiuni. În
atelierul meu, care e aranjat cu cele mai nouă mașini după sistemul
cel mai modern, se primesc: esecutarea și repararea de instrumente fi-
zicale, pentru medici și ingineri. Reparaturi și montări de motoare pentru
automobile de benzin, gas și petrolu, precum și alte mașini de acestea.
Esecutarea de diferite instrumente fine, lipirea cu autogen, poleirea me-
talelor cu aramă, argint etc. etc. Primesc și esecutarea de invențiuni
nouă, ce se țin de acest fach. 932
Rugându-mă pentru binevoitorul sprijin al onoratului public, semnez
cu toată stima
ALBERT LIEBLICH.

Nu-i reclamă — ci e fapt
că fiecare în interesul său propriu numai în
Warenhaus Grünberger
să facă cumpărări de
Haine pentru domni, dame
= băieți, fete și copii =
bluse, rochii, jupoane, negli-
gés și costume pentru dame

734

Mare alegere!
Prețuri fără
concurență!

Cel mai mare
depozit
de blănării!

Strada Cisnădiei, Palatul comandel de corp.

MOTOARE de BENZIN
pentru întreprinderi industriale și economice e bine a cum-
păra dela o fabrică de motoare sau prin un om de fach, care
apoi stă todeauna la îndemână, când s'ar întâmpla ceva pie-
decă la motor, de aceea nu e potrivit a cumpăra dela agenți,
cărora lucrul de căpetenie le este venitul, ce-l au ei în urma
vanzării, iar celelalte urmări nu-i privește. — Cine dorește
a cumpăra v'r un motor să se adreseze cu încredere la
Fabrica de motoare FERD. SALLER
SIBIU—NAGYSZEBEN, Strada Franciscanilor Nr. 6
unde prețurile sunt cu 30%, mai ieftine ca ori unde. — Se primesc
și execută tot felul de reparaturi și schimbări în construcție
Multe scrisori de recunoștință

939

Invențiune renumită!

Cel puțin 10 mii cor. câștig anual cu un capital de 4-5000 cor.

Pentru lățirea unei nouă invențiuni renumite, care cu plăcere să procură la sate, orașele, orașe, cafenele, restaurante, stabilimente de școală, școli și saloane, căutăm un reprezentant general pentru Sibiu și comitat! Nu să cere absolut să fie specialist! Oferte cu deviza Invențiune renumită sunt a să adresă la administrația acestei foi. Numai acei să scrie, cari dispun de capitalul de sus! Reprezentanța eventual o dăm și pentru mai multe comitate la ceice dispun de capital corăspunzător. Reprezentanța o poate primi comercianți, funcționari, privați sau ori și cine. 1076

□□□□□□□□

Mare atențiune!!

SAM. WAGNER Prima turnătorie de fer Sibiană

Fabrică de mașini agricole
Atelier de mori și prăvălie de fer

Recomandă cu cea mai mare căldură bogatul său asortiment de tot felul de **motoare** dela prima fabrică, dela cel mai mic și până la cel mai mare; asemenea și **mașini de trecat** din renumita fabrică **Hofherr** dela cea mai mică și până la cea mai mare; numai puțin recomandă și tot felul de articole pentru edificări precum:

Cement de Portland și Roman din **Beocin, Traverse, Trestle**, Carton cărăuș pentru învâlit, **Pânză de sârmă** pentru îngrădit, precum și ori ce fel de ferărie aparținătoare la edificări.

Toate pe lângă cea mai strictă garanție cu prețuri foarte moderate și condițiuni de plată avantajoase.

Nu vă grăbiți a comanda din alt loc, — până nu veți vizita în prima linie aceasta mare și bine asortată fabrică.

Efectuarea se face prompt și conștientos.

Feriți-vă stimăți agricultori a nu cumpăra imitații și vă feriți de escroci. 581

Cea mai mare alegere

în noutăți de vară

Votl de Laine, Grenadine, Eponche de cânepă, robe brodate precum și tot felul de articli, ce se folosesc la pregătirea hainelor pentru dame, recomandă cu cele mai solide prețuri

□ Prăvălia de modă □

Rudolf Trentina

Sibiu

Strada Cisnădiei Nr. 25

Umbrele pentru soare și ploaie

Articli de modă pentru domni

□□□ Articli pentru băi □□□

„Riska“ prav scutitor pentru animale

singurul mijloc de vindecare și scutire contra bolii de gură și de unghii, boala de porci și de gălște. Permis spre folosință din partea ministerului reg. ung. de agricultură. 1058

Prețul unei șatule originale **K 3**—

Depozit principal la **MELLER és TARSÁ, Budapest, IV. Károly-körút Nr. 10**

Inseratele

numai atunci au valoare mare, dacă să răspundesc pretutindenea, în toate țările, în toate cercurile sociale. Pentru acest scop se oferă indeosebi inserarea în „FOAIA POPORULUI“. Informații să dau și comande să primesc la administrația „FOAIA POPORULUI“.

Vinuri escelente

cu 72 bani și 84 bani la cumpărare de cel puțin 50 litre înțerează **JOSEF SCHULZ**, mare prăvălie de vinuri Sibiu, Berggasse Nr. 2. (colțul stradei Șaguna sau strada Morfi).

De ce are lipsă o mireasă?

Acestea le capătă în bani gata, după ce timp de doi ani a plătit niște mici rate lunare, intrând ca membru la reuniunea

„Mädchenhort“

care în decursul anilor din urmă a plătit la 736 membri suma de K 562,400—. Fiecare din acești membri a plătit cam 294 cor., și în schimb a primit 600 cor., în bani gata, așa dar o rentabilitate de 124%.

Primirea membrilor să face fără mângănire de etate anumită, fără deosebire de confesiune și fără atestate medicale.

Să primesc reprezentanți pe lângă condiții favorabile.

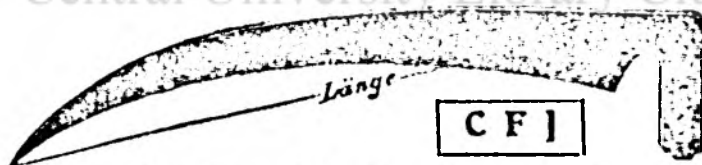
„Mädchenhort“ prima reuniune umanitară generală pentru ajutorarea fetelor de măritat, Wien, Franz-Josefs-Kai Nr. 43. — Președinte: Prior Rudolf Graf von Aels-Colloredo. Filială pentru încașări în Transilvania: **Hana, Fieles, Sibiu**, strada Schewis Nr. 16.

Carol F. Jickeli, Sibiu și Alba-Iulia

CFI

Insignni pentru coase

Coase: Lungimea 70 75 80 85 90 cm.
1 bucată C. 1-80 1-90 1-100 2- 2-

Insignni pentru nicovale și ciocane

Pentru fiecare bucată garantez. Adecă schimb orice coasă provăzută cu semnul CFI care nu ar corespunde, chiar și atunci când ea a fost bătută și întrebuințată. Economilor le pot recomanda cu cea mai mare încredere coasa aceasta. În decursul anilor s'a sporit foarte tare numărul coaselor vândute. La cumpărare de 10 bucăți să dă o bucată pe deasupra!

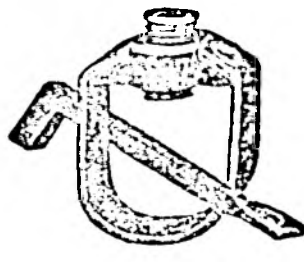
Fig. 1

2

3

Țiitoare de coase

Forma Fig. 1 2 3
1 bucată C. —80 —80 —80

Fig. 4 simple dublu
1 bucată C. —16 —40

5

6

7

Ciocane pentru coase
Fig. 5 250 300. 6 300. 7 300 grame
1 b. C. —70 —80 —85 —85

Nicovalele și ciocanele pentru coase să vând fiecare bucată sub garanță. Fiecare bucată, care s'ar dovedi de prea tare sau prea moale să schimbă.

Țiitoare pentru cuți de coase, emailate
1 buc. C. —42
Ținuite 1 buc. C. —40

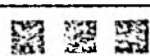

Cuți de coase dela 10 fileri în sus în asortiment bogat. Cuți de Bergamo albastre-negre insignul CFI 1 buc. C. —80. Coade de coase, pentru coase de cereale 1 buc. C. —90. Greble de fer pentru coase de cereale de șirofat pe coade simple de coase de lemn. 1 buc. C. 130. 1024

Aceste coase cu insignul CFI și unelte de bătut coasa garantate să mai afli la următoarele firme: Agărbiciu: Johann Schuller. Agnita: Brüder Gunne-Filiale, Johann K. Schuller, Friedrich Essigmann. Alba-Iulia: Carol F. Jickeli. Alțina: Johann Jasch. Apoldul-mare: And. Glatz, W. Roth, And. Eder. Avrig: Gustav A. Reschner, Victor Graef, Ioan Schitea. Bolcașiu: Martin Wiletsch. Bradu: Fritz Kisch. Cața: Regine Buchholzer. Cârja: Moritz Lesmann. Cincul-mare: Daniel G. Andree. Cincul-mic: Johann Kauffmann. Cisnădie: Michael Mathias, Consumverein, Johann Mesch. Cristian: J. G. Connert. Dobârca: Thomas Bachmann, Simon Zeck. Făgăraș: Karl König. Frăua: Josef Schuster. Gurariului: Ioan Tristiu, Jacob Tristiu. Oârbova: Ioan Dragomir, Thomas Mint, Johann Thiess. Hașag: Daniel Ungar. Hususău: Michael Simonis, Friedrich Grahl. Jidveiu: Johann Orendi, Samuel Wachsmann. Kálnic: Nicolae Apolzan, Paul Batzoni. Kirchberg: Friedrich Essigmann. Loamnăș: Moritz Klein. Mercurea: Karl Kabdebo, Hermann Loew. Nocrich: Alfred Römer, Georg Buchholzer. Nori-romănesc: Arnold Lesmann. Ocna-Sibiului: Avram Savu, Stoia Ioan Precup. O-Kârțișoara: Ioan Scorobetu. Orlat: Simion Loloi, George Baciu. Poiana: Ioan Bozdog. Richișdorf: Andreas Nemenz. Reșinar: Dobra Albu, Irimie Dancăș, Coman N. Droc, Bucur Țincu, Ruși Ioan Popovici. Săsăuș: Anna Stenulec. Săliște: Dumitru Roșca Capitanu, Ioan D. Bărsan. Sebeșul-săsesc: Johann T. Grass. Seica-mare: Julius Everth, S. G. Theil, Wilhelm Rosenstein. Seica-mică: Johann Brantsch. Șelimbăr: Irimie Milea. Șorostin: Elekes Lajos, Nicolae Itru. Șona: Josef Graef jun. Șomărtin: Franz Seibal, Samuel Schmidt. Streza-Cârțișoara: Ioan Stopu. Sadu: Ilie Șandru, Constantin Barbu. Sîlmnic: Johann Halmen, Thomas Zimmermann. Tilișca: Vasilie Jaga. Vurpăr: Bernhard Deutsch.

Banca generală de asigurare mutuală
„Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyszeben)
recomandă încheierea de

asigurări pe viață în cele mai culante condiții
de polițe (pentru învățători
confesionali și preoți români avantajii deosebite).
Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

	Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% =	
Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig.	Asigurări mixte cu solvirea ne- condiționat de două ori a capăt.	

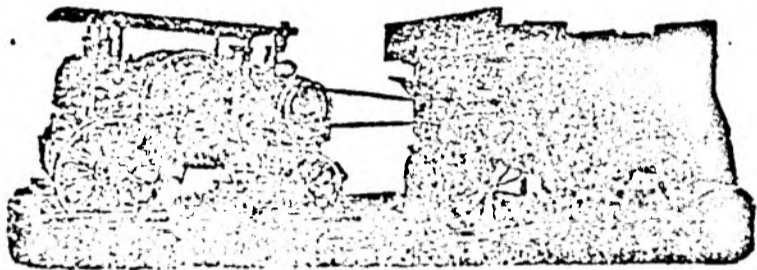
Asigurări de foc deosemeni cu premii foarte
ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest Institut:

Capitale asigurate pe viață	K	5.438.689,43
Pagube de incendiu		5.156.615,67
In total a fost la Transsyl- / asig. pe viață		11.740.710,—
vania la 31 Dec. 1912 / asig. de foc		133.667.241,—
Capital de fondare și rezerve		2.603.400,—

Informațiuni și prospecte sî dau în orice moment gratuit
la Direcțiune și la toate agenturile.

Personae pricepute la afaceri de asigurare (achizițorii) cari au legături bune la orașe
și în provincie, sî primesc la serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

La Imblățitul din anul trecut s'a dovedit din nou, că numai acel eco-
nom a putut fi deplin mulțumit, care posedă una dintre remormitele

Locomobile ale lui **Adam**
respectiv

Mașini de imblătit cu benzină
patentate cari sunt cel mai bun fabricat.

Motoarele lui Adam pentru benzină, ulei brut și gaz au lipsă
de cea mai puțină cantitate din stofa susnumită pentru ars.
Mulți industriași și economi dovedesc aceasta prin scrisorile lor
de mulțumire. Și fiindcă cererile după aceste motoare și mașini
de imblătit sunt tot mai mari, **zuce în interesul D-Voastră**
propriu, dacă cereți gratis încă acum o listă de pre-
țuri a acestor fabrici. Primesc garanție deplină pentru imblătit
curat și cea mai mare prestare de lucru. — Condiții de plată
în rate foarte favorabile.

Depozit de motoare permanente la

IOAN SCHIEB, Birou tehnic

— **SIBIU — NAGYSZEBEN** —

Strada Măcelarilor Nr. 8, vis-à-vis Hotel Bonfert.

Ocazie foarte potrivită

la prăvălia de încălțăminte

668

Vasilie Ban, „La cisma mare roșie“
Sibiu, strada Ocnei Nr. 7
— pe lângă prețuri ieftine. —

Tot felul de ghete, în orice anotimp, cu prețuri de reclamă.

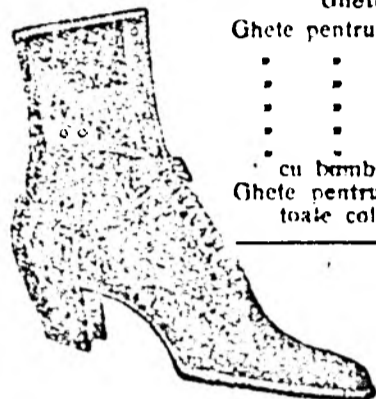
Prețuri: Ghete în Chevreaux, Box sau Kalv:
Pentru copii, mărimea . . . 20-25 = K 3-4
. . . . . 26-28 = . 4-5
. . . . . 29-34 = . 5-7
. . . . . 35-39 = . 7-9

Principiul meu
este:
Câștig puțin,
vânzare mare!

Păpucl de jumătate pentru dame Che-
vreaux și Box sau Kalv 4-14
Ghete înalte pentru dame Chevreaux
și Box sau Kalv 8-14
Ghete de lucru pentru domni, tari, ese-
cuție în Kalv sau piele de vichs . . . 7-

Ghete în Chevreaux sau Box:

Ghete pentru domni cu gumă sau băleri K 9-50
. . . . . bumbi sau ideal . 10-
. . . . . Kobrak 14-
. . . . . Galaria 12-
. . . . . formă americană . 13-
. . . . . formă americană,
cu bumbi și băleri . 10-
Ghete pentru domni, piele Antilope în
toate colorile 20-

Mare alegere în:

cisme pentru copii
și domni =
Camăși cu 4, 5, 6, 7,
8 și 9 cor.

— În duminică și sărbători e deschis până la 10 ore a. m. —

A apărut o carte de valoare:

„Cultivarea viei, Manuarea vinului,
Morburile și vindecarea lor“

Autorul opului este Danil
D. Graur, inv. și proprietar
de vil. Opul are peste 150
ilustrații și 294 pag. este
cenzurat și aprobat prin Mi-
nistrul de agricultură reg,
ung. sub No. 96780/1912
VIII-1. Se capătă la autor în

Somlyógyógyászok p. u. Krasznahidvég (Szilágy
magye), cu prețul de 2 coroane plus 20 lil.
porto. Librăriile capătă rabat convenit.

1052

Ludovic Ferencz

croitor de bărbași

SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12
recomandă p. t. publicului

cele mai noue stoffe de
primăvară și vară în mare
asortiment.

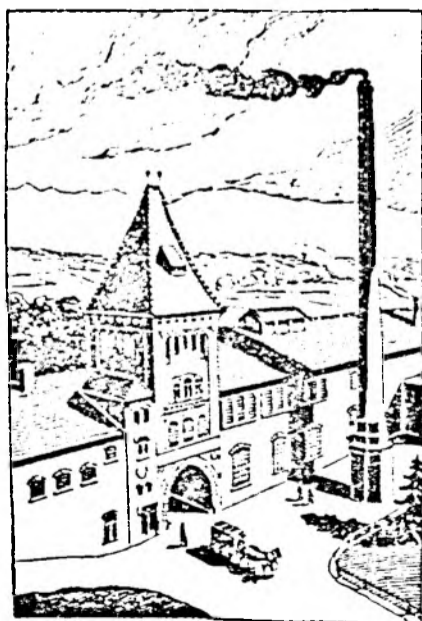
Noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbași stoffe englezești,
franțuzești și indigene, din
cari se execută după măsură cele
mai moderne vestimente precum:
Sacko, Jaquete și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune
merită noutățile de stoffe pentru
pardi-iuri și „Raglam“, cari
se află totdeauna în deposit bogat.

Asupra reverențelor con-
fecționate în atelierul meu, îmi per-
mit a atrage deosebita atențiune
a On. domni preoți și teologi ab-
solventi. — În cazuri de ur-
gență confecționez un rând
complet de haine în timp
de 24 ore. — Uniforme pentru
voluntari, cum și tot felul de articl
de uniformă, după prescripție cro-
itoră cea mai nouă.

Hagerbräu

FRAȚII HAGER

— Bererie în Sibiu —

recomandă escelentele și durabilele
Beri pentru export

Bere albă Lager

și
Bere Bock

***

Serviciu cu prețuri moderate!!

Hagerbräu

1078